

Drechtsteden

CONCEPT

Begroting 2020

GR Drechtsteden

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Budgettaire kaders en uitgangspunten	5
1.2	Samenvatting financiële resultaten	7
2	Programma's	8
2.1	Groeiagenda, Beleid en Bestuur	8
2.2	Sociale Dienst Drechtsteden	13
2.3	Bedrijfsvoering	20
	A. Ingenieursbureau Drechtsteden	20
	B. Servicecentrum Drechtsteden	22
	C. Gemeentebelastingen, Onderzoekcentrum Drechtsteden	26
	D. Bureau Drechtsteden	29
3	Verplichte paragrafen	31
3.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing	31
3.2	Bedrijfsvoering	34
3.3	Financiering	34
3.4	Onderhoud kapitaalgoederen	35
3.5	Verbonden partijen	36
4	Financiële begroting	37
4.1	Overhead	37
4.2	Algemene dekkingsmiddelen	37
4.3	Recapitulatie programmabegroting	38
4.4	Verdeelsleutels	39
5	Vaststelling	40
 Bijlagen		
A.	Bijdragen per gemeente	41
B.	Begroting en meerjarenraming naar taakvelden	42
C.	Geprognosticeerde balans en EMU-saldo	43
D.	Beleidsindicatoren	44
E.	Risicotabel per gemeente	45

1. Inleiding

Deze primaire begroting 2020 is in hoge mate een staand beleid begroting. Dit hangt samen met specifieke omstandigheden van het moment:

Groeiagenda

De groeiagenda 2030 geeft de breed gedragen, grote ambitie voor de verdere ontwikkeling van de regio. Op het moment van het opstellen van deze begroting vindt het gesprek plaats over hoe en op welke plek we die ambitie het beste kunnen realiseren. De uitwerking van de groeiagenda komt dan bij de gemeenten te liggen, waarmee ook de middelen van de groeiagenda niet langer onderdeel uitmaken van de GRD-begroting.

Na afronding van de besluitvorming worden de financiële consequenties in de geactualiseerde begroting 2020 opgenomen.

Sociaal Domein

De begroting van de sociale dienst omvat ruim 75% van de begroting van de GRD. Beleidsmatige ontwikkelingen en oplopende kosten geven aanleiding tot een herijking van het beleid binnen het sociaal domein. Daarnaast zijn nieuwe financiële afspraken nodig in verband met de wijziging in de financiering, waarbij specifieke uitkeringen voor de Participatiewet en de WMO nu onderdeel zijn van de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Gezien de impact van deze beleidswijziging, is ervoor gekozen om een apart beleidstraject met bestuurders, gemeenteraden en Drechtraad te starten. Uiteindelijk moet dit leiden tot een 'Visie Sociaal Domein'. De financiële consequenties van de nieuwe visie worden vervolgens verwerkt in de geactualiseerde begroting 2020.

Het Drechtstedenbestuur heeft, gelet op financiële beeld dat in de begroting wordt geschetst voor 2020 en verder in zijn vergadering van 3 april 2019 een taskforce ingesteld met als opdracht:

1. Inzicht geven in de geactualiseerde financiële stand van zaken voor de gemeenten en de regio en het tegen het licht houden van de uitgangspunten in die begrotingen.
2. Inzicht en overzicht geven van de mogelijkheden tot beleidsaanpassingen en het effect op het meerjarenperspectief.
3. Duiding van de verschillende processen in volgtijdelijkheid en afhankelijkheid.

De taskforce levert de bevindingen vóór 1 juli 2019 - op. In die rapportage van bevindingen worden ambitie, inhoud en geld met elkaar verbonden. Besluitvorming hierover kan dan in het najaar plaatsvinden zodat vóór 2020 de consequenties duidelijk zijn.

1.1 Budgettaire kaders en uitgangspunten

De gehanteerde kaders en uitgangspunten zijn conform de beleidslijnen van vorige begrotingen. In de begroting zijn alle bedragen in duizenden euro's tenzij anders aangegeven. Daar waar "Begroting 2019" staat vermeld betreft het de geactualiseerde begroting 2019 zoals vastgesteld in de Drechtraad van 5 februari 2019.

De indeling van de begroting in begrotingsprogramma's is ongewijzigd gebleven. Bij het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering zijn de budgetten van Gemeentebelastingen en Onderzoekcentrum Drechtsteden samengevoegd. Dit is budgettair neutraal.

Financiële ruimte, perspectiefnota, en indexering

De Drechtraad heeft op 7 maart 2017 de vernieuwde systematiek Trap op Trap af vastgesteld. Daarbij is afgesproken in 2019 een evaluatie te houden. Die evaluatie wordt in de loop van 2019, samen met voorstellen voor aanpassing van de systematiek, in procedure gebracht voor besluitvorming.

Ervaringen bij begrotingen 2018 en 2019 en recente ontwikkelingen geven echter aanleiding al bij deze primaire begroting van de systematiek af te wijken.

Zo is er dit jaar geen Perspectiefnota opgesteld. Enerzijds heeft dit te maken met de actualiteit: er moet immers nog besluitvorming plaatsvinden over de voorstellen uit het rapport van de commissie Deetman, en over de Visie Sociaal Domein. Anderzijds hebben gemeenten in hun zienswijzen bij de geactualiseerde begroting 2019 aangegeven bij de primaire begroting een meer integraal beeld te willen hebben. Gemeenten kunnen daar dan bij hun lokale begroting rekening mee houden.

Daarom is de kostenindexering, die voorheen in de Perspectiefnota werd geraamd, nog al volledig in de begroting en de gemeentelijke bijdragen verwerkt.

Kostenindexering

In deze primaire begroting zijn de budgetten aangepast voor loon- en prijsontwikkelingen. Conform de kaderstelling voor de GR'en in Zuid-Holland Zuid worden voor deze indexering de CPB-ramingen gehanteerd zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2018 gemeentefonds:

Tabel 5.2.1 Prijsindexen CPB* MEV en CEP**

	2019	2020	2021	2022	2023***
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	2,5	2,0	1,8	1,9	1,9
Prijs nationale bestedingen (pnb)	2,6	2,0	2,0	2,1	2,1
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	2,4	1,8	1,8	1,8	1,8
Loonvoet sector overheid	3,4	3,5	3,0	3,6	3,6
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	2,9	3,2	2,7	3,2	3,2
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	1,6	1,5	1,4	1,5	1,5

* toelichting bij de kerngegevens is te vinden op: <https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevens-tabel>

** 2019 is op basis van de MEV 2019. 2020-2022 is op basis van de CEP 2018

*** cijfers 2022 zijn doorgetrokken naar 2023

Prijsstijgingen zijn in de begroting opgenomen waar daarvoor een contractuele verplichting is. Daarbij wordt gerekend met de index "Prijs bruto binnenlands product (pbbp)". Voor 2020 bedraagt die prijsindex 2,0%.

Voor de schatting van de loonkostenstijging wordt gebruikt de "Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers". Die index, voor 2020 3,2%, is toegepast op de loonkosten van de vastgestelde personeelsformatie.

Bij de geactualiseerde begroting 2020 en de 1^e en 2^e burap 2020 wordt over de werkelijke kostenontwikkeling gerapporteerd.

Die budgetstijging door de kostenindexering is als volgt in de begroting opgenomen (bedragen x € 1.000):

	bedrag
Bureau Drechtsteden	150
Regiogriffie	14
Sociale dienst	1.072
Servicecentrum	1.101
Gemeentebelastingen	205
Totaal	2.542

Groeiagenda

De Drechttraad heeft op 6 februari 2018 het structurele jaarbudget voor de groeiagenda 2030 vastgesteld op € 2,6 miljoen. In afwachting van de besluitvorming over de voorstellen van de commissie Deetman is dit budget ook in begroting 2020 opgenomen.

Daarnaast is de bijdrage aan de economic development board van € 0,3 miljoen begroot. Deze bijdrage was vastgesteld voor de jaren 2017, 2018 en 2019. In 2019 vindt een evaluatie plaats. Vooralsnog is de bijdrage van € 0,3 miljoen in begroting 2020 gehandhaafd.

Sociaal Domein

Besluitvorming over de "Visie Sociaal Domein" moet nog plaatsvinden, inclusief het bijbehorende nieuwe financieel kader. De primaire begroting 2020 is daarom gebaseerd op het bestaande beleid.

De begroting 2020 en de meerjarenraming 2021-2023 bestaan uit reële ramingen van de lasten bij het ongewijzigd laten van dat beleid, ook voor de programma onderdelen waarvoor tot en met 2019 het beschikbare budget het uitgangspunt was.

Voor de Participatiewet en de WMO 2015 is tot en met 2019 financiële solidariteit tussen de gemeenten afgesproken, met als verdeelsleutel de beschikbare Rijksmiddelen.

In het nieuw vast te stellen financieel kader worden ook nieuwe financiële afspraken gemaakt over de gemeentelijke bijdragen, en het al dan niet voortzetten van een vorm van financiële solidariteit.

In de primaire begroting 2020 is voor de bepaling van de gemeentelijke bijdragen voor participatie en WMO 2015 de verdeelsleutel gebaseerd op de beschikbare Rijksmiddelen volgens de

septembercirculaire 2018 van het Gemeentefonds. De verdeelsleutels zijn daarmee gelijk aan die bij de geactualiseerde begroting 2019.

Aanvullende informatie voor gemeenten

Een groot deel van de gemeentelijke middelen loopt inmiddels via de gemeenschappelijke regelingen. Het is daarom van belang gemeenten aanvullende (financiële) informatie te geven. Met de primaire begroting 2019 wordt hier weer een verdere invulling aan gegeven. In de meerjarenraming is een meerjarig overzicht van de gemeentelijke bijdragen opgenomen. Verder is de risicotabel nu ook gekwantificeerd per gemeente.

1.2 Samenvatting financiële resultaten

Gemeentelijke bijdragen

In totaal stijgen de gemeentelijke bijdragen ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2019 met €10,8 miljoen. Als rekening wordt gehouden met de daling van de Rijksbijdragen voor bijstand en WSW is de stijging € 13,3 miljoen. Dit is als volgt opgebouwd:

Onderwerp	Financiële consequentie gemeenten	Toelichting
Kostenindexering		
De toeneming van de bedrijfsvoeringsbudgetten door de stijging van loonkosten en prijzen is in de primaire begroting opgenomen. De stijging is gebaseerd op de CPB-ramingen zoals opgenomen in de septembercirculaire 2018 gemeentefonds.	- € 2,5 mln	pagina 6
Ontwikkeling bijstand		
Het begrote tekort op de bijstand stijgt van € 1,36 miljoen bij de geactualiseerde begroting 2019 naar € 3,13 miljoen. Hogere kosten voor loonkostensubsidies en een lager rijksbudget zijn hierbij de belangrijkste factoren.	- € 1,8 mln	pagina 17 en 19
Participatiebudget		
Kostenstijging door loon- en prijsontwikkeling	- € 0,3 mln	pagina 17
Minimabeleid		
De kosten stijgen met € 1,1 miljoen, door een toenemend beroep op de voorzieningen, en de groei van bewindvoering.	- € 1,1 mln	pagina 17
WMO		
De kosten voor huishoudelijke ondersteuning stijgen met € 3,6 miljoen, door groei van het aantal klanten, en de nieuwe cao voor huishoudelijke hulpen.	- € 3,6 mln	pagina 17/18
De kosten voor hulpmiddelen en vervoer stijgen met € 0,8 miljoen, door de toenemende vraag, en het toenemende gebruik van de Drechthopper.	- € 0,8 mln	pagina 17/18
De begroting voor begeleiding en kortdurend verblijf stijgt met € 3,7 miljoen, door de groei van het aantal klanten en de prijsontwikkeling.	- € 3,7 mln	pagina 17/18
Incidentele posten 2019 vervallen		
De kosten voor invoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren zijn vervallen.	+ € 0,1 mln	pagina 26
Incidentele loonkostenstijging bij de GBD is vervallen	+ € 0,2 mln	pagina 30
Overige posten		
Voorlopig wegvallen bijdrage Regionaal Platform Verkeersveiligheid	+ € 0,1 mln	pagina 11
Totaal	- € 13,3 mln	

Gemeenten krijgen via een hogere uitkering uit het gemeentefonds een gedeeltelijke compensatie voor de kostenstijging. Doordat de specifieke uitkeringen in het sociaal domein met ingang van 2019 zijn vervallen, en opgenomen in de algemene uitkering is de financiële consequentie voor de gemeenten niet eenduidig vast te stellen. Individuele gemeenten gaan ook verschillend om de verwerking in de lokale begroting. Daarnaast is op het moment van opstellen van de primaire begroting de meicirculaire 2019 gemeentefonds nog niet bekend.

2. Programma's

2.1 Groeiagenda, Beleid en Bestuur

Totaal van het begrotingsprogramma (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Groeiagenda	2.495	2.500	5	2.900	2.900	0	2.900	2.900	0
Beleid en bestuur	6.844	6.844	0	4.698	4.698	0	4.440	4.440	0
Regiogriffie	321	360	39	416	416	0	427	427	0
Totaal	9.660	9.704	44	8.014	8.014	0	7.767	7.767	0

Onderdeel Groeiagenda

Wat willen we bereiken?

Met de Groeiagenda is een grote en scherpe ambitie voor dit gebied neergelegd. Een ambitie die staat voor meer focus, meer daadkracht, meer resultaat. Dat vertaalt zich in een opgavegerichte aanpak op drie onderdelen: Wonen, Werken en Bereikbaarheid, altijd vanuit de sterke integrale ambitie: 'goed leven in de Drechtsteden', met aandacht voor duurzaamheid, kwaliteit en innovatie.

De Drechttraad heeft in februari 2018 met het besluit om structureel extra middelen beschikbaar te stellen, bekrachtigd achter de beweging van de Groeiagenda te staan, de kansen voor dit gebied te zien en de noodzaak tot investeren te onderschrijven. Aan het Drechtstedenbestuur is ruimte gegeven de uitwerking van de regionale opgavelijnen van de Groeiagenda op te pakken. De Drechttraad heeft de Groeiagenda in september 2018 vastgesteld als het kader waarbinnen we met elkaar de komende jaren aan de slag gaan. We, regio en gemeenten, hebben daarin al goede stappen gezet. De regionale opgavelijnen hebben concreet vorm gekregen en ook lokale gebiedsontwikkelingen komen tot uitvoering, zichtbaar bijvoorbeeld in het Leerpark en in de Spoorzone.

De ambities van de Drechtsteden vereisen dat wij forse stappen zetten met medeoverheden, bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen, inwoners en investeerders. Alleen zo komen de benodigde kennis en financiën terecht in de regio. We zetten dan ook fors in op samenwerking, cofinanciering en lobby voor extra rijksmiddelen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

De Groeiagenda is een integraal ambitiedocument, waarin de opgavelijnen wonen, werken, bereikbaarheid én energiestrategie in samenhang zijn uitgewerkt. Ook in de toekomstige regionale samenwerking blijft de Groeiagenda hét ambitiedocument voor de ontwikkeling van dit gebied. Als regio Drechtsteden zetten we door op de ingeslagen weg. De opgave is om in gezamenlijkheid, in de bestuurlijke werkgroepen, de vier opgavelijnen verder uit te werken en tot programma's te komen, vanuit de lokale behoeften en mogelijkheden. De gemeenten dragen vervolgens de verantwoordelijkheid voor hun lokale uitvoeringsplannen. De rol van het regiobestuur en de regionale organisatie richt zich in de nieuwe situatie met name op de externe lobby op de gezamenlijke agenda.

In afwachting van definitieve besluitvorming over de inrichting van de samenwerking werken wij ook in deze begroting nog op basis van de bestaande verantwoordelijkheidsverdeling. Een herprioritering is uiteraard altijd mogelijk. Daarbij moet wel worden aangetekend dat er op onderdelen meerjarige samenwerkingsafspraken lopen met onze partners. Deze uitgaven komen in onderstaande tabel met name voor onder de out of pocket- en proceskosten en de overeengekomen (co-)financieringsmiddelen.

Budget Groeiagenda 2020		Personele lasten (inhuur vanuit gemeenten)	Out of pocket/proceskosten	Investeringsmiddelen
	€	<i>Ter indicatie: verdeling gebaseerd op begroting 2019</i>		
Bereikbaarheid	445.000	33%	23%	44%
Werken	1.541.000	22%	69%	9%
Wonen	282.000	25%	75%	
Energietransitie	262.000	58%	42%	
Algemeen	320.000	80%	20%	
Totaal (afgerond)	2.900.000	34%	54%	12%

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	2.095	2.500	405	2.900	2.900	0	2.900	2.900	0
Mutatie reserves	400	0	-400	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	2.495	2.500	5	2.900	2.900	0	2.900	2.900	0

Nadere toelichting**Algemeen**

Afhankelijk van de bestuurlijke keuzes als gevolg van het rapport van Berenschot en de commissie-Deetman zal het beschikbare budget voor de Groeiagenda grotendeels worden teruggegeven aan de Drechtstedengemeenten. In de geactualiseerde begroting 2020 zullen deze keuzes worden vertaald in de budgetten bij dit onderdeel.

Economic Board Drechtsteden

In oktober 2016 is de Drechttraad akkoord gegaan met de vorming van de Economic Board Drechtsteden. Met deze oprichting is invulling gegeven om samen met partners, bedrijfsleven en onderwijs, te komen tot een gemeenschappelijke agenda om de opgaven van de regio op te pakken. Het beschikbare budget van € 300.000 (per jaar) is destijds door de Drechttraad toegekend voor de jaren 2017 tot en met 2019. In 2019 vindt een evaluatie plaats. Vooralsnog is de bijdrage van € 0,3 miljoen in begroting 2020 gehandhaafd.

Onderdeel Beleid en Bestuur**Wat willen we bereiken?***Beleid en Bestuur*

Met de Groeiagenda 2030 kan de regio gericht werken aan het verwezenlijken van de potentie van onze waterrijke regio. De Groeiagenda is het resultaat van en kompas voor onze versterkte samenwerking met bedrijven en maatschappelijke instellingen en inwoners.

Om de conclusies en aanbevelingen van het rapport van Berenschot uit te werken is de commissie-Deetman ingesteld. De commissie-Deetman heeft zich gebogen over de toekomst van de regionale samenwerking. Uitgangspunt daarbij is dat de doelen van de Groeiagenda op wonen, werken en bereikbaarheid behaald worden en dat dit het meest kansrijk is als gemeenten (van 'onderop') aan zet zijn. De precieze gevolgen hiervan voor de werkwijze en samenstelling van het Bureau zijn nu nog niet bekend.

Staf

Samen met de gemeenten proberen wij ons werk zo slim mogelijk uit te voeren, tegen zo laag mogelijke kosten. Vanuit de concernstaf sturen wij op het leveren van een zo groot mogelijke meerwaarde voor onze eigenaren, klanten en de GRD-organisaties.

Wat gaan wij daarvoor doen?*Beleid en Bestuur*

De afgelopen periode zijn de gemeenten van de Drechtsteden bezig geweest met de toekomst van de regionale samenwerking. Dit proces nadert voltooiing. Omdat voor het Bureau Drechtsteden nog niet bekend is wat de gevolgen voor de organisatie en werkwijze zijn wordt dat hier verder buiten beschouwing gelaten.

Wel kan hier kort geschetst worden wat de op basis van het rapport-Deetman te verwachten gevolgen zullen zijn voor (de werkwijze en samenstelling van) het Drechtstedenbestuur, de Drechttraad en de regiogriffie.

Het Drechtstedenbestuur zal het komend jaar opnieuw gaan formeren. Naast een voorzitter zal het DSB hoogstwaarschijnlijk bestaan uit een portefeuillehouder financiën, bedrijfsvoering, sociaal en externe betrekkingen. De overige nu bestaande portefeuilles zullen naar het er nu uitziet ingevuld worden door 'bestuurlijk trekkers' die DSB-lid zonder portefeuille zullen zijn. Verwacht wordt dat het DSB minimaal vijf keer per jaar vergadert. Daarnaast ontstaan ook andere bijeenkomsten, waaronder een monitoringsbijeenkomst (tweemaal per jaar), inspiratiebijeenkomsten en bestuurlijke werkgroepen (de opvolgers van de PFO's wonen, werken en bereikbaarheid). Wat dit betekent voor de organisatie van en ondersteuning tijdens de Drechtstedendinsdagen en DSB-vergaderingen is nog onduidelijk, maar verwacht mag worden dat hier minder werk uit voortkomt dan voorheen.

De Drechtstraad zal in de nieuwe opzet niet meer dan vijf keer per jaar vergaderen over een beperkt aantal thema's (metavisies vaststellen, algemene voortgang groeiagenda). De regiogriffie wordt afgeschaft. Dit wordt door de zeven griffiers van de gemeenten overgenomen in samenwerking met de regiosecretaris.

Overige ontwikkelingen

Extern worden ontwikkelingen in het openbaar bestuur -waaronder initiatieven van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) op het domein van intergemeentelijke samenwerking en democratische legitimiteit- worden actief gevolgd en waar relevant en mogelijk wordt afstemming gezocht op bestuurlijk en ambtelijk niveau.

In het verlengde hiervan heeft het Drechtstedenbestuur geparticipeerd in het onderzoek van het ministerie van BZK naar de Wet op de gemeenschappelijke regeling. Dit vanuit de overtuiging dat de Drechtsteden, met langjarige ervaring in intergemeentelijke politieke, bestuurlijke en ambtelijke samenwerking, relevante inbreng hebben in opmaat naar de minister haar voorstellen ter versterking van de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen. Maar ook vanuit de overtuiging dat de Drechtsteden daarmee het eigen denken en handelen kunnen blijven scherpen en optimaliseren op de as van effectiviteit en legitimiteit. Ten tijde van het schrijven van dit stuk zijn de resultaten van het onderzoek net verschenen. Deze zullen naar verwachting dit jaar in de Kamer worden besproken.

Staf

De GRD heeft, ongeacht of door de eigenaren in de toekomst nieuwe taakstellingen worden vastgesteld, een verantwoordelijkheid in het continu zoeken naar mogelijkheden om slimmer en goedkoper de door de eigenaren opgedragen taken uit te voeren. Daar zet het managementteam Drechtsteden zich voor in, waarbij uiteraard nauwe afstemming met de eigenaren, deelnemers en klanten plaats dient te vinden.

De concernstaf van de GRD ondersteunt het management van de GRD en de gemeenten in het netwerk in sturing op het takenpakket. Daarnaast worden steeds hogere eisen gesteld aan de financiële processen en verslaggeving van overheden. De staf zal dit nauwgezet volgen en blijven streven naar continue verbeteringen op dit vlak.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	6.844	6.637	-207	4.698	4.698	0	4.440	4.440	0
Mutatie reserves	0	207	207	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	6.844	6.844	0	4.698	4.698	0	4.440	4.440	0

Analyse (Bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	RPV	S	381		381	Deels alle gemeenten
B	Waterbus	S		22	-22	Alle gemeenten
C	indexering loon- en prijsontwikkeling	S		101	-101	Alle gemeenten
	<i>Subtotaal</i>		381	123	258	
	Baten					
A	RPV	S		381	-381	
B	Waterbus	S	22		22	

C	indexering loon- en prijsontwikkeling	S	101		101	
	<i>Subtotaal</i>		<i>123</i>	<i>381</i>	<i>-258</i>	
	Totaal baten en lasten		504	504	0	
	Mutaties reserve	S	0	0	0	
	Geraamd resultaat		504	504	0	

Toelichting:

A. Regionaal Platform Verkeersveiligheid (RPV)

Vanaf 2020 gaat er een nieuwe subsidieperiode in voor het Regionaal Platform Verkeersveiligheid. De aanvraag voor deze subsidie zal in de loop van 2019 gestart worden. Nadat er meer duidelijkheid is over de toekenning en de hoogte van het bedrag, zal bij de actuele begroting de budgetten worden opgehoogd. De gemeentelijke bijdrage, in 2019 € 86.000, is daarom vooralsnog niet in de begroting opgenomen.

B. Waterbus

Via de begroting van Bureau Drechtsteden wordt de betaalde bijdrage van Drechtsteden aan de Provincie Zuid Holland voor de Waterbus opgehaald bij de zes Drechtstedengemeenten. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd door de Provincie Zuid Holland. Dit geeft een stijging van € 22.000

C. indexering loon- en prijsontwikkeling

De budgetten van dit programma zijn aangepast met een loon (3,2%) - en prijs (2%) indexering.

Regiogriffie

De Regiogriffie ondersteunt de Drechttraad en de Drechttraadsleden, zoals een raadsgriffie de gemeenteraad ondersteunt.

Het aantal Drechttraadsleden is afhankelijk van het aantal fracties in de gemeenteraden van de zeven Drechtsteden. Het aantal Drechttraadsleden bedraagt na de verkiezingen in 2018 en een afsplitsing in Dordrecht ten tijde van het opstellen van deze primaire begroting 56 leden.

De aanbevelingen uit het rapport van Berenschot over de samenwerking in de regio en in vervolg hierop het rapport van de commissie Deetman zullen zeer waarschijnlijk leiden tot wijzigingen. Op dit moment is nog niet bekend welke wijzigingen zullen worden aangebracht, zodat hierop nog niet kan worden geanticipeerd.

Voor de vacature voor Raadsadviseur wordt door genoemde onzekerheid gebruik gemaakt van detachering/inhuur.

Wat willen we bereiken?

De Regiogriffie ondersteunt de Drechttraad, de politieke groeperingen en de leden in de breedste zin van het woord, bereidt de vergaderingen van de Drechttraad, Drechtstedendinsdagen en de diverse gremia voor en draagt zorg voor de afhandeling van besluiten.

Doel is de besluitvorming door de Drechttraad optimaal te faciliteren, waarbij het politieke debat leidt tot gewogen besluiten op de onderwerpen waartoe de Drechttraad bevoegd is.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Op basis van het vergaderjaarschema organiseert de Regiogriffie de vergaderingen van de Drechttraad en vaste en tijdelijke commissies en werkgroepen. Voor 2020 wordt vooralsnog uitgegaan van het voortzetten van de jaarlijks 11 (10 + 1 reserve) Drechtstedendinsdagen en 10 bijeenkomsten van de Agendacommissie. Daarnaast voert de Regiogriffie het secretariaat van Presidium, Auditcommissie, Werkgeverscommissie en tijdelijke commissies.

De 10 Drechtstedendinsdagen bestaan uit vergaderingen van de Drechttraad, Carroussels en Thema-bijeenkomsten. De eerste dinsdag van mei 2020 wordt als (11e) reservedatum in de agenda gezet. De Drechtstedendinsdagen zullen in 2020 georganiseerd worden in afwisselend de gemeentehuizen van Zwijndrecht en Papendrecht en de julivergadering in het stadhuis van Dordrecht. Voor september 2020 staat weer een werkbezoek geagendeerd aan een voor de (Drecht)raadsleden interessante locatie.

Op basis van de uitkomsten en aanbevelingen van het onderzoeksrapport van Berenschot (21 februari 2018) en aansluitend daarop het rapport van de commissie Deetman (8 februari 2019) bestaat de

mogelijkheid dat wijzigingen worden aangebracht in de tekst van de GRD en/of in de organisatie van de vergaderingen van de Drechtraad, Carroussels en andere bijeenkomsten. Het is echter aan de eigenaren om wijzigingen aan te brengen. Deze wijzigingen zullen naar alle waarschijnlijkheid pas eind 2019 of begin 2020 worden geëffectueerd. Omdat nog niet bekend is of en zo ja welke wijzigingen worden aangebracht, kan hierop nog niet worden geanticipeerd.

Door deze onzekere situatie is niet duidelijk of de vacature voor Raadsadviseur zal worden ingevuld en zal zolang dit nodig is nog gebruik worden gemaakt van detachering/inhuur. Daar staat tegenover dat zo lang de vacature zelf nog niet definitief is ingevuld het geld dat overblijft op dit budget kan worden besteed voor de inhuur van extra uren.

In de uitvoering van werkzaamheden werkt de Regiogriffie samen met griffies van de Drechtstedengemeenten en stemt deze af met de ambtelijke organisatie van het Bureau Drechtsteden. De regiogriffier is de eerste adviseur voor de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, Drechtraad en zijn commissies.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	321	360	39	416	416	0	427	427	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	321	360	39	416	416	0	427	427	0

Analyse (bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Loonkosten- en prijsstijgingen op basis van de algemene loon- en prijsontwikkeling	S		14	- 14	
B.	Organisatie informatiemarkt en opleidingskosten voorzitters in relatie tot gemeenteraadsverkiezingen maart 2018	I	3		3	
	<i>Subtotaal</i>		3	14	- 11	
	Baten					
A.	Bijdrage gemeenten	S	14		14	Ja, alle zeven
B.	Bijdrage gemeenten	I		3	-3	Ja, alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		14	3	11	
	Totaal baten en lasten		17	17	0	
	Mutaties reserve		0	0	0	
	Geraamd resultaat		17	17	0	

De Regiogriffie heeft een exploitatiebegroting met personele budgetten, overhead en materiële budgetten, zoals de Drechtstedendinsdag.

- A. De loonkosten- en prijsstijgingen op basis van de algemene loon- en prijsontwikkeling zijn verwerkt in bovenstaande tabellen, waardoor de bijdragen van de gemeenten bij de primaire begroting per saldo stijgen met € 13.800 ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2019.
- B. In 2019 was incidenteel € 3.000 toegevoegd aan het budget Drechtraad voor het opstellen van een introductieprogramma voor (nieuwe) Drechtraadsleden en het organiseren van een informatiemarkt. Genoemd bedrag van € 3.000 komt bij de primaire begroting 2020 te vervallen.

2.2 Sociale Dienst Drechtsteden

Voor u ligt de bijdrage van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) aan de primaire begroting 2020 van de GRD. Deze primaire begroting heeft vooral een technisch karakter. De begroting is gebaseerd op voortzetting van staand beleid en de financiële doorvertaling van de verwachte Rijksbijdragen voor 2020 en verder op basis van de december circulaire 2018 gemeentefonds.

In dit document vinden doorvertaling en doorrekening plaats van bestaand Drechtsteden beleid en (nieuw) Rijksbeleid. Hierin zijn dus autonome trends (trends buiten de invloed van de SDD), zoals bevolkingsontwikkeling, economische en prijsontwikkeling verwerkt. Hiermee vormt deze primaire begroting een basis om nieuw beleid te vormen.

Doorwerking effecten van Rijksbeleid

1. Verwerking abonnementstarief WMO
In deze begroting is het Rijksbeleid met betrekking tot het abonnementstarief Wmo verwerkt. Dit was nog niet verwerkt in de geactualiseerde begroting 2019. Of dit zal leiden tot extra klanten, de 'aanzuigende werking', blijft nog onzeker. De kosten zijn door het Rijk becijferd op € 4,8 miljoen euro.
2. Inburgering naar gemeenten.
Het nieuwe beleid ten aanzien van inburgering is nog niet verwerkt omdat nog teveel onzekerheid bestaat over de financiering van het Rijk en de manier waarop de Drechtsteden dit willen invullen. Ook is niet helder of en in welke mate de SDD hierbij ondersteuning gaat bieden aan gemeenten. De inburgering start, voor zover nu bekend, in 2021. Gezien de onduidelijkheid is in de begroting van de SDD geen rekening gehouden met eventuele voorbereidingskosten in 2020 en uitvoeringskosten in 2021 en verder. Ook is niets opgenomen in de risico analyse.
3. Beschermingsbewind/Adviesrecht gemeenten.
Het Rijk is momenteel bezig met nieuwe wetgeving om gemeenten het recht te geven om rechters te adviseren of iemand met problematische schulden hulp moet krijgen van een beschermingsbewindvoerder (ook wel schuldenbewind genoemd). Deze nieuwe wetgeving is thans in ontwikkeling en zal naar verwachting in 2021 in gaan. Voor gemeenten geldt dat indien zij invulling geven aan het adviesrecht dat zij hiervoor niet financieel gecompenseerd worden. Vooralsnog is het effect van deze wetgeving daarom niet opgenomen in de begroting maar alleen in de risico-analyse verwerkt.

Aanpassing beleid op basis van bestaande groei

4. Groei budgetadvies
Parallel aan deze begroting is een separaat voorstel gemaakt om de bestaande capaciteit aan adviseurs geldzaken (2 fte) uit te breiden met een derde fte in verband met de oplopende wachtlijsten. Dit voorstel is niet verwerkt in deze begroting en zal na evaluatie worden opgenomen in de 1^e burap 2020.

Nieuw beleid (is niet opgenomen en maar separaat met raad in meerdere sessies besproken)

5. Overig nieuw beleid volgt in de aparte Visie Sociaal Domein
In deze begroting zijn bewust geen voorstellen gedaan voor nieuw beleid. De financiële en beleidsmatige trend die uit de meerjarenraming zichtbaar is, geeft aanleiding tot een herijking van het beleid van de SDD (Sociaal Domein). Uiteraard in samenhang met andere domeinen waarvoor de SDD niet verantwoordelijk is. Gezien de impact van deze beleidswijziging, is ervoor gekozen om voor deze wijziging een apart beleidstraject met bestuurders, gemeenteraden en Drechttraad te starten. Uiteindelijk moet dit leiden tot een 'Visie Sociaal Domein'. Deze visie ontvangt de Drechttraad gelijktijdig met besluitvorming over de primaire begroting. In deze visie zijn de beleidsvoorstellen voor nieuw beleid, in de vorm van scenario's opgenomen.

Doel primaire begroting 2020

Deze primaire begroting vormt de basis voor de geactualiseerde begroting 2020. Zij is beleidsneutraal. Dit betekent dat er geen nieuw beleid is opgenomen maar 'alleen' bestaand beleid en autonome ontwikkelingen (ontwikkelingen buiten de invloed van de SDD) zijn doorvertaald naar een meerjarige prognose. De primaire begroting is hiermee basis (het kader) voor nieuw en/of gewijzigd beleid, dat zal worden uitgewerkt in de Visie Sociaal Domein.

In juni/juli 2019 vindt finale besluitvorming over de Visie Sociaal Domein plaats. Daarin zijn de verwachte effecten verwerkt als gevolg van de geplande beleidswijzigingen. Deze besluiten zijn uitgangspunt voor de gemeentelijke en GRD (geactualiseerde) begroting 2020.

Uitgangspunten primaire begroting 2020

Bij de primaire begroting 2020 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Er is rekening is gehouden met autonome ontwikkelingen, indexering van lonen en prijzen en van de normbedragen van de uitkeringen.
- De gegevens afkomstig uit de septembercirculaire/decembercirculaire 2018 van het Gemeentefonds.
- De gegevens van het Centraal planbureau.
- De "schotten" zoals opgenomen in de Integratie-uitkering Sociaal Domein.
- Op basis van de ontwikkelingen die in februari 2019 bekend waren.
- De visie Sociaal Domein is in deze begroting niet verwerkt. De visie wordt in 2019 opgesteld en zal leiden tot een nieuw financieel kader in 2021 en waar mogelijk wordt het in 2020 verwerkt.

Programma	Uitgangspunt 2020	Uitgangspunten 2021 ev	Werkelijk groei in 2018, afwijking in 2018	Risico
Werk en Inkomen				
Inkomensondersteuning	Groei obv raming CBS - 0,5% ambitie SDD LKS 20 %	LKS 20 %	Ambitie CBS gevolgd LKS groeit sterk 35% in 2018	Groei LKS werkelijk groter dan begroot.
Participatie	Integratie uitkering Participatie september circulaire 2018 Deel algemene uitkering WWB klassiek prijsindexering Verlaging van de baten/laten detachering Werzaam door BV (uitbesteding effect 1,2M)	Integratie uitkering Participatie september circulaire 2018 groei doelgroep € 89k in 2021 tot € 257k in 2023 Deel algemene uitkering WWB klassiek geen groei meegenomen	Uitgaven binnen budget	verlies detacheren via Baanbrekend Detacheren niet begroot tlv P budget, nog geen gegevens van bekend. Wordt gemonitord.
Impuls statushouders WSW	prijsindexering Daling Integratie uitkering Participatie onderdeel Sw imv blijfkans Omzet detacheringen Sw (zonder verlies).	gelijk aan 2020 Daling Integratie uitkering Participatie onderdeel Sw imv blijfkans Omzet detacheringen Sw (zonder verlies).	Uitgaven binnen budget Daling Integratie uitkering Participatie onderdeel Sw imv blijfkans Omzet detacheringen Sw (verlies 300k).	Integratie uitkering daalt, apparaat sdd beweegt niet mee Tekort detachering 2018 (3 KE) niet meerjarig verwerkt
Minimabeleid				
Minimabeleid	15% groei pmb 10% groei collectieve zorgverzekering indexering	10% groei pmb 5% groei collectieve zorgverzekering indexering	15% groei pmb 10% groei collectieve zorgverzekering	Werkelijke groei hoger dan raming
Bewindvoering	15% groei bewindvoering en prijsindex	10% groei bewindvoering en prijsindex	15% groei	Werkelijke groei hoger dan raming
Maatwerkvoorziening inkomenssteun	10% stijging	10% groei	10% groei	Werkelijke groei hoger dan raming
WMO				
Huishoudelijke ondersteuning	Indexering + 8% groei Meerjarig + 2% (2019 cao effect)	Alleen 2% groei prijsstijging agv toename complexere zorg niet meegenomen	8% groei in 2018	Aanzuigende werking abonnementstarief niet meegenomen (eerste groei in 1e kw 2019 zichtbaar)
Hulpmiddelen	Woonvoorzieningen 11,5% groei Rolstoelen 4,5% groei en beide 2% prijsindex	Alleen 2% groei Prijsstijging agv toename complexere zorg niet meegenomen	12% groei	Werkelijke groei hoger dan raming
Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging	Groei is per onderdeel bepaald Begeleiding is 15% Dagbesteding is 5% Vervoer volgens begroting stroomlijn	Alleen 2% groei Prijsstijging agv toename complexere zorg niet meegenomen	18% begeleiding 5% dagbesteding (zonder fin effect)	Werkelijke groei hoger dan raming
Vervoer	Prijsindex Op basis van raming stroomlijn Daarnaast individueel vervoer 5%	Alleen 2% groei Prijsstijging agv toename complexere zorg niet meegenomen	5% groei klanten obv indicaties	Werkelijke groei hoger dan raming
Budgetadvies en schuldbemiddeling	vast bedrag vernieuwing/communicatie		nvt	
Apparaatslasten	Alleen indexering		Geen financiële groei muv prijsindexatie.	Apparaat groeit niet mee met groei taak (10-18%).

PROGRAMMA'S

In deze primaire begroting 2020 presenteren wij het totale programma van de GRD/SDD.

In de actualisatie van de begroting 2020 zullen we op de gebruikelijke wijze beleidsdoelstellingen per product formuleren, "Wat willen we bereiken, Wat gaan we daarvoor doen en Wat gaat het kosten?".

Wat willen wij bereiken?

De primaire begroting 2020 is gebaseerd op bestaand beleid. Voor 2020 zullen de doelen bij het visie Sociaal Domein definitief worden vastgesteld. Waarbij per geleverde diensten door de Sociale Dienst Drechtsteden de doelstellingen worden geformuleerd:

Wat gaan we daarvoor doen?

De GRD/SDD levert diensten op het gebied van:

- Werk & Inkomen
- Minimabeleid
- Wmo
- Budgetadvies & schuldbemiddeling.

De specifieke resultaten voor bovenstaande gebieden worden bij de visie Sociaal Domein ingevuld.

Wat gaat het kosten?

In het onderstaande overzicht zijn de geactualiseerde begroting 2019 en de primaire begroting 2020 weergegeven.

Conform de voorschriften uit het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is de overhead separaat zichtbaar gemaakt.

	Programma	Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020			Afwijking			Financiering		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Bijdragen derden	Uitkering Rijk	Gemeenten
	Werk en Inkomen	137.952	143.961	6.009	136.241	142.250	6.009	-1.711	-1.711	0	-1.264	-2.510	2.063
6.3	Inkomensondersteuning	100.323	100.323	0	100.792	100.792	0	469	469	0	-64	-1.228	1.761
6.5	Participatie	7.651	12.414	4.763	7.009	11.772	4.763	-642	-642	0	-1.200	278	280
6.5	Impuls statushouders	400	680	280	422	702	280	22	22	0			22
6.4	WSW	29.578	30.544	966	28.018	28.984	966	-1.560	-1.560	0		-1.560	0
	Minimabeleid	11.141	11.659	518	11.980	12.718	738	839	1.059	220	0	0	1.059
div	Minimabeleid	6.121	6.499	378	6.590	6.968	378	469	469	0			469
6.3	Bewindvoering	3.015	3.155	140	3.200	3.560	360	185	405	220			405
6.3	Maatwerkvoorz.inkomensteun	2.005	2.005	0	2.190	2.190	0	185	185	0			185
	WMO	53.159	53.159	0	59.611	59.611	0	6.452	6.452	0	-1.652	0	8.104
6.7.1	Huishoudelijke onderst.	17.730	17.730	0	19.750	19.750	0	2.020	2.020	0	-1.567		3.587
6.6	Hulpmiddelen	3.475	3.475	0	3.816	3.816	0	341	341	0	-134		475
6.7.1	Vervoer	7.251	7.251	0	7.592	7.592	0	341	341	0	49		292
6.7.1	Begeleiding en kortdurend verb.	24.703	24.703	0	28.453	28.453	0	3.750	3.750	0			3.750
	Budgetadv. & schuldbem.	120	120	0	120	120	0	0	0	0	0	0	0
6.7.1	Budgetadv. & schuldbem.	120	120	0	120	120	0	0	0	0			0
	Apparaatslasten	44.722	38.195	-6.527	46.057	39.310	-6.747	1.335	1.115	-220	0	0	1.115
div	Taakvelden	26.253	38.195	11.942	27.215	39.310	12.095	962	1.115	153			1.115
0.4	Overhead	18.469		-18.469	18.842		-18.842	373		-373			
	Totaal	247.094	247.094	0	254.009	254.009	0	6.915	6.915	0	-2.916	-2.510	12.341

In de primaire begroting 2020 stijgen de lasten met € 6,9 miljoen ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2019. In deze stijging is ook de invoering van het abonnementstarief meegenomen. De financiële bijdrage van de gemeenten neemt toe met € 12,3 miljoen, een stijging met ruim 6% ten opzichte van 2019. In deze stijging is de prijsstijging voor materieel (2%) en lonen (3,2%) verwerkt op basis van de septembercirculaire 2018. In deze stijging is ook rekening gehouden met de groei van het aantal klanten. De Drechtsteden bevolking groeit met ongeveer 1%. Wanneer we kijken naar deze ontwikkeling zien we dat de lasten, ondanks het nieuwe Rijksbeleid van het abonnementstarief, minder stijgen dan op basis van de bevolkingsontwikkeling en prijsstijging was te verwachten.

Als we kijken naar de ontwikkeling van de inkomsten wijkt deze af van de eerdere begrotingen (bijvoorbeeld de geactualiseerde begroting 2019). Omdat de Integratie Uitkering Sociaal Domein (IUSD) is opgegaan in de Algemene Uitkering (AU) is niet meer goed zichtbaar in welke mate de stijging van de uitgaven door het Rijk wordt gecompenseerd. Hierdoor ontstaat een minder duidelijk beeld. Het is lastig

om precies te duiden hoeveel compensatie door het Rijk is verstrekt, omdat veel compensatie via de algemene uitkering plaatsvindt en dus niet meer specifiek herkenbaar terug te vinden is.

Toelichting financieel effect per programma

Bij Werk en inkomen is het verschil (€2 miljoen) met de rijksinkomsten nog steeds door specifieke uitkering bijstand (BUIG) en SW (deel Participatiebudget) zichtbaar. Daar blijft de Rijksvergoeding met bijna € 2 miljoen achter.

Bij minimabeleid is sprake van een stijging van 8% (€ 1 miljoen). Deze stijging bestaat voor ongeveer 3% uit prijsstijgingen. De overige 5% is groei.

Voor de WMO is het beeld nog complexer. De extra bijdrage voor gemeenten is daar € 1,9 miljoen.

Bij de apparaatslasten is sprake van stijging van de kosten door loon- en prijsstijgingen van € 1 miljoen. In het budget voor de apparaatslasten is geen stijging opgenomen voor extra benodigde personele capaciteit als gevolg van de stijging van de klantaantallen. Uitgangspunt is dat die groei kan worden opgevangen binnen de huidige personele capaciteit door verbetering van de automatisering binnen de werkprocessen. In de risicoparagraaf is een post opgenomen voor het risico dat de ICT verbetering achterblijft.

Resultatenanalyse

De onderstaande tabel geeft per programmaonderdeel inzicht in de afwijkingen (voordeel en nadeel) tussen de geactualiseerde begroting 2019 en de primaire begroting 2020 (bedragen x € 1.000).

	Omschrijving afwijking	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten				
A	Inkomensondersteuning		469	-469	7 gemeenten
B	Participatie	642		642	7 gemeenten
C	WSW	1.560		1.560	6 gemeenten
D	Impuls Statushouders		22	-22	7 gemeenten
E	Minimabeleid		469	-469	7 gemeenten
F	Bewindvoering		185	-185	7 gemeenten
G	Maatwerkv. Ink.steun C.Z.G.		185	-185	7 gemeenten
H	Wmo Huish. ondersteuning		2.020	-2.020	7 gemeenten
I	Wmo Huish. Hulp toelage			0	7 gemeenten
J	Wmo Hulpmiddelen		341	-341	7 gemeenten
K	Wmo Vervoer		341	-341	7 gemeenten
L	Begel. en kortdurend verblijf		3.750	-3.750	7 gemeenten
M	Budgetadv. & schuldbem.		0	0	7 gemeenten
N	Apparaatslasten en overhead		1.335	-1.335	7 gemeenten
	Totaal lasten	2.202	9.117	-6.915	

	Baten				
A	Inkomensondersteuning	469		469	7 gemeenten
B	Participatie		642	-642	7 gemeenten
C	WSW		1.560	-1.560	6 gemeenten
D	Impuls Statushouders	22		22	7 gemeenten
E	Minimabeleid	469		469	7 gemeenten
F	Bewindvoering	405		405	7 gemeenten
G	Maatwerkv. Ink.steun C.Z.G.	185		185	7 gemeenten
H	Wmo Huish. ondersteuning	2.020		2.020	7 gemeenten
I	Wmo Huish. Hulp toelage			0	7 gemeenten
J	Wmo Hulpmiddelen	341		341	7 gemeenten
K	Wmo Vervoer	341		341	7 gemeenten
L	Begel. en kortdurend verblijf	3.750		3.750	7 gemeenten
M	Budgetadv. & schuldbem.	0		0	7 gemeenten
N	Apparaatslasten en overhead	1.115		1.115	7 gemeenten
	Totaal baten	9.117	2.202	6.915	

Toelichting op de afwijkingen

De financiële verschillen zijn in de kolom "Saldo" vermeld en worden hieronder toegelicht:

- A. *Inkomensondersteuning.*
Verhoging van de lasten Inkomensondersteuning met € 0,5 miljoen is vooral het gevolg van de stijgende loonkostensubsidie (LKS). Hoewel de uitkeringslasten, op basis van CPB cijfers en onze extra ambities, dalen, stijgt de LKS harder omdat we steeds meer mensen met een arbeidsbeperking bemiddelen. De uitstroom naar werk bestaat steeds meer uit kandidaten uit het zittende bestand, die alleen met extra voorzieningen zoals LKS, naar regulier werk (of een opstap daarnaar) zijn te bemiddelen. Wat we, ondanks een aantrekkende economie, blijven zien is een toename van het aantal vacatures maar helaas zien we ook de tendens dat het moeilijk blijft om een goede match te maken tussen de uitkeringsgerechtigde en de vacature.
In de vastgestelde geactualiseerde begroting 2019 is een financieel effect gemeenten geprognoseerd van € 1,4 miljoen. Op basis van de beschikbare gegevens medio februari 2019 geeft de berekening voor primair 2020 aan dat het financieel effect gemeenten zal stijgen naar circa € 3,1 miljoen. Elementen hierbij zijn de verwachte eindstand 2019 en de geprognoseerde ontwikkeling van het aantal klanten in 2020, de ontoereikendheid van het macrobudget en het geprognoseerde bedrag van de vangnetuitkering.
Voor de komende jaren voorzien wij (o.b.v. CPB-voorspellingen) een toename van het aantal uitkeringen en de daarbij behorende kosten. Daarnaast zien we dat de Rijksbudgetten onvoldoende zijn om deze kosten te dekken.
- B. *Participatie.*
Er is een stijging van het budget van € 0,56 miljoen als gevolg van de bijgestelde budgetten integratie-uitkering Participatie op basis van de septembercirculaire 2018 en de verwachte loon- en prijsbijstelling op het WWB klassieke deel en de beschikbare budgetten individuele studietoelage, onderdeel van de algemene uitkering. Daarnaast zijn de opbrengsten uit detacheringen Participatiewet van € 1,2 miljoen uit de begroting gehaald. Deze opbrengsten lopen in 2020 via BaanBrekend Detacheren B.V. Per saldo dalen de baten met € 0,64 miljoen
- C. *WSW.*
Verlaging van de lasten en baten WSW met € 1,6 miljoen. De baten zijn aangepast conform de beschikbare Rijksbudgetten. De ontvangen rijksbijdragen worden doorbetaald aan Drechtwerk.
- D. *Impuls statushouders.*
De stijging van lasten en baten wordt veroorzaakt door de verwachte loon- en prijsstijging 2020.
- E. *Minimabeleid.*
De lasten minimabeleid stijgen met € 0,5 miljoen. Deze stijging is het gevolg van de groei van het persoonlijk minimabudget (PMB) met 15%, groei collectieve zorgverzekering minima met 10% en de indexatie van de budgetten gebaseerd op de verwachte loon- en prijsstijging 2020. De groeipercentages PMB en collectieve zorgverzekering zijn gebaseerd op de werkelijk groei in 2018.
- F. *Bewindvoering.*
De lasten voor bewindvoering stijgen met € 0,2 miljoen. Deze stijging is het gevolg van de groei voor bewindvoering (€ 0,4 miljoen) met 15% en de indexatie van de budgetten (€ 0,1 miljoen) gebaseerd op de verwachte loon- en prijsstijging 2020. Het groeipercentage is gebaseerd op de werkelijke groei in 2018.
Daarnaast wordt vanuit het programma Bewindvoering budget (€ 0,2 miljoen) beschikbaar gesteld aan de apparaatskosten in het kader van beschermingsbewind eigen beheer. Het gaat hierbij om een technische wijziging zonder financieel effect voor de gemeenten. In 2020 zal het beschermingsbewind in eigen beheer een besparing opleveren van € 0,1 miljoen. De baten stijgen met € 0,4 miljoen.
- G. *Maatwerkvoorzieningen inkomenssteun*
De lasten maatwerkvoorzieningen inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten stijgen met € 0,2 miljoen. De stijging is gebaseerd op de werkelijk groei van 2018, namelijk 10%.
- H. t/m L. *Wmo.*
De verschillende Wmo voorzieningen zijn gecorrigeerd met de verwachte loon- en prijsstijging in 2020 (inclusief de nieuwe CAO voor huishoudelijke hulpen). Daarnaast is voor 2020 rekening gehouden met een verwachte autonome groei van het klantenbestand gebaseerd op de stijging van het aantal klanten in 2018. Meerjarig is het verwachte groeipercentage als gevolg van externe factoren zoals de vergrijzing, abonnementsstarief, etc. gelijk gehouden aan 5% groei per jaar. Dit percentage moet worden gezien als de onderkant van de groei die daadwerkelijk wordt verwacht. Voor het vraagafhankelijke vervoer Drechtopper en het vervoer naar de dagbesteding (onderdeel Begeleiding) is aangesloten bij de meerjarenbegroting van Stroomlijn B.V.. In deze begroting zijn

tevens de financiële effecten voor gemeenten verwerkt als gevolg van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdragen. De verwachting is dat onder het nieuwe bijdrageregime de inkomsten met € 1,7 miljoen zullen dalen. Dit betekent een extra nadelig effect voor gemeenten bovenop de al stijgende uitgaven.

M. Budgetadvies en Schuldbemiddeling.

Geen wijziging ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2019.

N. Apparaatskosten.

De apparaatskosten zijn geïndexeerd op basis van de meerjarige CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2018. Dit betreft dus prijsstijgingen met betrekking tot de loonkosten en materiële kosten. Zoals eerder vermeld, wordt vanuit het programma Bewindvoering budget (€ 0,2 miljoen) beschikbaar gesteld aan de apparaatskosten in het kader van beschermingsbewind in eigen beheer. Op basis van de besluitvorming omtrent de Visie Sociaal Domein zullen de kosten worden geactualiseerd.

Meerjarenbegroting 2020 – 2023

Programma (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020		Begroting 2021		Begroting 2022		Begroting 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Werk & Inkomen	136.241	142.250	137.718	143.727	139.744	145.753	141.557	147.566
Participatie	7.009	11.772	7.098	11.861	7.355	12.118	7.612	12.375
Impuls Statushouders	422	702	422	702	422	702	422	702
WSW	28.018	28.984	27.087	28.053	26.197	27.163	25.382	26.348
Inkomensondersteuning	100.792	100.792	103.111	103.111	105.770	105.770	108.141	108.141
Minimabeleid	11.980	12.718	12.770	13.508	13.635	14.373	14.595	15.333
Minimabeleid	6.590	6.968	6.855	7.233	7.145	7.523	7.465	7.843
Bew indvoering	3.200	3.560	3.520	3.880	3.870	4.230	4.260	4.620
Maatw erkv. Inkomenssteun CZG	2.190	2.190	2.395	2.395	2.620	2.620	2.870	2.870
Wmo	59.611	59.611	60.798	60.798	62.013	62.013	63.254	63.254
Huishoudelijke ondersteuning	19.750	19.750	20.145	20.145	20.548	20.548	20.959	20.959
Hulpmiddelen	3.816	3.816	3.892	3.892	3.970	3.970	4.050	4.050
Vervoer	7.592	7.592	7.739	7.739	7.893	7.893	8.051	8.051
Begeleiding en kortdurend verblijf	28.453	28.453	29.022	29.022	29.602	29.602	30.194	30.194
Budgetadvies en schuldbemiddeling	120	120	120	120	120	120	120	120
Budgetadv. & schuldbemiddeling	120	120	120	120	120	120	120	120
Apparaatskosten	46.057	39.310	46.057	39.310	46.057	39.310	46.057	39.310
Apparaatskosten	27.215	39.310	27.215	39.310	27.215	39.310	27.215	39.310
Overhead	18.842		18.842		18.842		18.842	
Totaal Generaal	254.009	254.009	257.463	257.463	261.569	261.569	265.583	265.583

Toelichting: de meerjarenramingen 2021 tot en met 2023 zijn tegen constante prijzen (prijsspeil 2020), om daarmee aan te sluiten bij de wijze van begroten bij de gemeenten.

Werk & Inkomen

Participatie

Het budget stijgt jaarlijks met inflatiecorrectie. Daarnaast is de groei van de doelgroepen Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding, Integratie-uitkering Participatie meegenomen.

Impuls statushouders

Het project statushouders is structureel in begroting verwerkt. Het budget stijgt jaarlijks met de inflatiecorrectie.

WSW

Het budget neemt jaarlijks af met de geprognosticeerde afname van de WSW-populatie. Dit bedrag wordt via de SDD ter beschikking gesteld aan Drechtwerk.

Inkomensondersteuning

Onderstaande tabel laat het meerjarig financieel beeld zien van het effect voor de gemeenten. Het meerjarige beeld laat een verslechtering zien ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2019. Voornaamste reden is de stijging van de loonkostensubsidie en vanwege de daling/ het wegvallen van de vangnetuitkering als gevolg van de dalende tekorten.

Ontwikkeling tekort bijstand (bedragen x € 1 miljoen)

	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten					
Bijstand	90,8	89,1	90,1	91,3	91,9
IIB	6,1	6,2	6,4	6,6	6,7
LKS	4,6	5,5	6,6	7,9	9,5
Totaal lasten	101,5	100,8	103,1	105,8	108,1
Baten					
BUIG	93,7	95,1	98,1	100,3	101,8
BBZ decl	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Debiteuren	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3
Totaal baten	96,0	97,4	100,4	102,6	104,2
Tekort	-5,5	-3,4	-2,7	-3,2	-3,9
Vangnetuitkering	2,8	0,3	0,0	-	-
Effect gemeenten	-2,7	-3,1	-2,7	-3,2	-3,9

Een (meerjarige) financiële vertaling is en blijft, gezien de moeilijk te voorspellen ontwikkelingen in het Rijksbeleid, conjunctuur, gemiddelde prijs en het landelijke aantal bijstandgerechtigden, moeilijk weer te geven.

Minimabeleid

De meerjarenbegroting minima is gebaseerd op een jaarlijkse autonome groei van 5% voor de collectieve zorgverzekering Minima en een autonome groei van 10% voor PMB.

De meerjarenbegroting van bewindvoering is gebaseerd op een jaarlijkse autonome groei van 10%.

De meerjarenbegroting maatwerkvoorzieningen inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten is gebaseerd op een jaarlijkse autonome groei van 10%

Op basis van de besluitvorming omtrent de visie Sociaal Domein zullen de kosten worden geactualiseerd.

WMO

Als gevolg van externe factoren, zoals de vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief, is het aantal klanten met een Wmo voorziening gecorrigeerd met een verwachte groeipercentage van 5% per jaar. Dit percentage moet worden gezien als de onderkant van de groei die daadwerkelijk wordt verwacht. Voor het vraagafhankelijke vervoer Drechthopper en het vervoer naar de dagbesteding (onderdeel Begeleiding) is aangesloten bij de meerjarenbegroting van Stroomlijn.

Budgetadvies en schuldhulpverlening

De huidige budgetten zijn, vooralsnog, meerjarig door getrokken. In 2019 worden op basis van besluitvorming omtrent de visie Sociaal Domein de kosten geactualiseerd.

Apparaatskosten

De apparaatskosten zijn geïndexeerd op basis van de meerjarige CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2018. Dit betreft dus prijsstijgingen met betrekking tot de loonkosten en materiële kosten. Op basis van de besluitvorming omtrent de visie Sociaal Domein zullen de kosten worden geactualiseerd. Voor de jaren 2019 en 2020 heeft de Drechtraad ingestemd met de intensivering van de dienstverlening Participatiewet. De afloop veroorzaakt de daling in de apparaatskosten van 2020 op 2021.

Investerings

In 2020 is een vervangingsinvestering van ICT-middelen gepland van € 150.000. De afschrijvingstermijn is 5 jaar. De kapitaallasten zijn in de begroting opgenomen.

2.3 Bedrijfsvoering

Het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering omvat de uitvoeringsbudgetten van de GRD-dochters. Het begrotingsprogramma is opgebouwd uit een productraming per GRD-dochter.

Totaal van het begrotingsprogramma (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. IBD	9.181	9.181	0	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0
B. SCD	48.063	47.903	-160	47.475	47.475	0	48.256	48.256	0
C. GBD/OCD	7.998	7.913	-85	7.124	7.124	0	7.119	7.119	0
E. BDS	1.301	1.309	8	1.379	1.379	0	1.428	1.428	0
Totaal	66.543	66.306	-237	63.978	63.978	0	64.803	64.803	0

A. Ingenieursbureau Drechtsteden

Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) verzorgt voor de deelnemers het ontwerp, aanbesteding en realisatie van de openbare ruimte in de Drechtsteden. Met de technische ingenieursexpertise en lokale/regionale gebiedskennis biedt het IBD versterkt en verlengd opdrachtgeverschap voor gemeenten richting marktpartijen. Het IBD is een publieke organisatie en komt op voor de publieke belangen van de eigenaren.

Samen met de eigenaren zijn, in 2017, de contouren voor het volgende ondernemingsplan benoemd. Dit Ondernemingsplan 2018-2020 beschrijft de ontwikkelrichting van het IBD voor de komende jaren. Het werken bij een (publiek) ingenieursbureau is continu aan verandering onderhevig. Het digitaal werken, tekeningen samenstellen, ontwerpen in drie – of vier dimensies, modelleren samen met burgers en stakeholders zijn ontwikkelingen die de komende jaren een grote vlucht zullen nemen. Grote sociale en technologische veranderingen zullen het ingenieurswerk sterk veranderen. Zowel de impact van nieuwe technologie, als de snelheid waarmee deze zich ontwikkelt, zal niet aan het IBD voorbij gaan.

Belangrijke ontwikkelingen voor het IBD zijn:

- Omgang met burgers
- Circulaire economie en klimaatadaptatie
- Drie dimensionaal ontwerpen, tekenen en modelleren
- Automatisering, ICT, opendata en sensor netwerken
- Personeel: van externe naar interne flexibiliteit
- Duurzame inzetbaarheid medewerkers

In 2018 is het kwaliteitssysteem ISO 9001: 2015 operationeel en gecertificeerd. Ook in 2020 worden, in het kader van de Plan Do Check Act (PDCA) cyclus, procedures en documenten verder aangescherpt, aangevuld en vastgelegd binnen het ISO 9001: 2015 kwaliteitssysteem. Het doel is om de organisatie en werkwijzen continu te verbeteren en te voldoen aan de door ons van toepassing verklaarde eisen – waaronder wet- en regelgeving en de eisen van onze belangrijkste stakeholders. Het management is eindverantwoordelijk voor de doeltreffendheid van het kwaliteitssysteem, maar alle medewerkers van het IBD leveren hier vanuit hun rollen dagelijks een actieve bijdrage aan. We monitoren de wensen van onze opdrachtgevers en werken conform de afgesproken protocollen.

Wat willen we bereiken?

Voor een krachtige uitvoering van het ingenieursbureau moeten de visie, de lange termijn doelen en de korte termijn doelen met elkaar verbonden worden. De technische disciplines binnen het IBD worden sterker benoemd. Dit zijn:

- Contracten, contractvorming, kostenramingen, begrotingen en risicoanalyses
- Directievoering en toezicht
- Riolerings- en stedelijk water
- Wegen en verhardingen
- Constructies en geotechniek

- Groen- en cultuurtechniek
- Inrichting en ontwerp openbare ruimte

Het IBD stelt een viertal belangrijke thema's (ontwikkelopgaven) centraal bij de ontwikkeling in de komende jaren. Deze thema's zijn:

1. BIM; 3D ontwerpen en modelleren
2. Klimaatadaptatie en klimaatbestendig ontwerpen
3. Circulair ontwerpen en materiaalgebruik
4. Data gestuurd werken

Deze thema's spelen eveneens bij de eigenaren van het IBD. Het IBD sluit aan bij de regionale ontwikkelopgaven en levert technische expertise bij de uitwerking van de thema's. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het kennisnetwerk van marktpartijen en verbonden ingenieursbureaus (waaronder Rotterdam) waarmee het IBD een samenwerkingsovereenkomst heeft.

Het IBD is een wendbare organisatie met betrokken, betrouwbare en bevoegen medewerkers. Samen met onze partners ontwikkelen, realiseren en onderhouden wij de omgeving van morgen. De missie van het IBD, met nadruk op de publieke rol van het IBD, blijft van toepassing:

*Wij zijn een publiek ingenieursbureau dat staat voor het publieke belang op de complexe markt van civiele techniek.
Als Drechtstedenpartner ontwikkelen, realiseren en onderhouden wij de omgeving van morgen.*

Wat gaan we daarvoor doen?

Als primaire taak voert het IBD opgaven uit in de openbare ruimte voor onze opdrachtgevers. Wij ontzorgen onze opdrachtgevers en realiseren, samen met de markt, projecten binnen de gestelde kaders. Het IBD schakelt tussen verschillende vormen van opdrachten en adviesvragen, in alle fasen van het project. Wij combineren opgaven in de openbare ruimte, die bij verschillende organisaties bestaan. Door het bevorderen van de samenwerking zijn wij in staat om het resultaat voor onze opdrachtgevers in geld, tijd en kwaliteit te realiseren. Het IBD vormt de schakel tussen de publieke opdrachtgevers en de marktpartijen.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	8.815	9.181	366	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0
Mutatie reserves	366	0	-366	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	9.181	9.181	0	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0

De verwachting is dat het omzetniveau 2019 ook in 2020 zal worden gerealiseerd. Het IBD wordt, in tegenstelling tot de andere GRD-dochters, niet gefinancierd door gemeentelijke bijdragen die bij de begroting worden vastgesteld. Op grond van projectopdrachten en gerealiseerde projecten wordt omzet gerealiseerd. Het IBD heeft geen winstdoelstelling.

Per 2017 is (na vaststelling in het bestuurlijk overleg) een nieuwe verrekensystematiek ingevoerd binnen de organisatie, waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten aan de eigenaren (in 2020 Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam) terugvloeien naar de civieltechnische projecten in de vorm van een korting op het uurtarief. Hoe meer productie wordt gerealiseerd des te meer korting op het uurtarief verstrekt kan worden.

B. Servicecentrum Drechtsteden

Voor gemeenten en regionale overheden in de Drechtsteden is het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) de motor achter een eigentijdse en doelmatige bedrijfsvoering. Omdat we de krachten binnen de Drechtsteden hebben gebundeld, doen wij de bedrijfsvoering slimmer, voordeliger en innovatiever.

Wat willen we bereiken?

We willen dat onze klanten bewust voor ons kiezen. Onze klanten moeten blij van ons worden en het SCD zien als een onmisbare schakel. Om deze ambitie te realiseren, hebben we vier strategische mijlpalen:

1. Onze dienstverlening voldoet minimaal aan wat de klant verwacht en sluit aan op actuele ontwikkelingen.
2. Onze organisatie en systemen zijn zo ingericht dat we alle klantvragen optimaal kunnen beantwoorden.
3. Onze medewerkers beschikken over vakmanschap, hebben pit en weten wat de klant wil.
4. We hebben een goede reputatie en staan bij onze klanten op het netvlies.

Er is veel externe verandering en beweging bij de gemeenten. Wij passen ons op deze ontwikkelingen aan. Dat vraagt flexibiliteit in denken en doen en een wendbare organisatie. In de paragraaf 'Interne ontwikkelingen SCD' gaan we hier verder op in.

Wij ontzorgen en ondersteunen de Drechtstedelijke gemeenten en –organisaties in hun bedrijfsvoering, zoals ze dat van ons gewend zijn. Hieronder ziet u onze meerwaarde bij de going-concern-zaken kort samengevat.

SERVICECENTRUM DRECHTSTEDEN		DIENSTEN & PRODUCTEN	
ONZE MEERWAARDE Onze adviseurs zijn toonaangevend in vakmanschap. Zij werken bij de klant en weten wat daar speelt. Doordat we voor meerdere gemeenten werken, kunnen we de bedrijfsvoering slimmer en goedkoper uitvoeren dan wanneer ze dit ieder voor zich zouden doen. LEES MEER OVER ONZE PRODUCTEN IN DE NIEUWSBRIEF Ieder kwartaal brengt het SCD een uitgave van Shares uit waarin we ingaan op een actuele ontwikkeling binnen gemeenteland. In Shares delen we hoe wij hier als professionele uitvoerder en partner in de bedrijfsvoering samen met onze klanten in de drechtsteden aan werken en welke dienstverlening we bieden. Blijf op de hoogte en lees onze nieuwsbrief.	COMMUNICATIE Ondersteunt en adviseert colleges, directies, beleidsafdelingen en gemeenteraden in de communicatie met inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven. Monitort, duidt en brengt wat buiten leeft naar binnen.	INFORMATIEVOORZIENING Behandelt 68.000 digitale aanvragen per jaar, beheert 7.600 strekkende meter archief en beheert 3.000 digitale personeelsdossiers.	FACILITAIR EN VASTGOED Beheert en onderhoudt 800 gebouwen in de Drechtsteden.
	JURIDISCH KENNISCENTRUM Leverd advocaten, juridisch advies en behandelt zo'n 480 bezwaarschriften per jaar. Daarbij zetten we (ook informele) mediation in. Na contact met het JKC trekt 85% het bezwaar in.	PERSONEEL & ORGANISATIE Is een regionaal punt voor loopbaanontwikkeling, in-, door-, en uitstroom van medewerkers. Verstuurt per maand zo'n 4.200 salarisstroken.	ICT Beheert en verzorgt de klantondersteuning voor 4.500 virtuele werkplekken.
 Servicecentrum Drechtsteden		CONTACT BEL 078 770 8000 info@servicecentrumdrechtsteden.nl Volg je ons al op LinkedIn?	

Wat gaan wij daarvoor doen?

Daarnaast focussen we ons in 2020 op de volgende onderwerpen:

We geven uitvoering aan de strategische bedrijfsvoeringsagenda

Met onze klantorganisaties hebben we de gezamenlijke ambities en opgaven voor de bedrijfsvoering binnen de Drechtsteden bepaald.

Deze zijn vastgelegd in de strategische bedrijfsvoeringsagenda 2017 - 2020. De belangrijkste onderwerpen zijn:

1. Betrouwbare en passende bedrijfsvoering

De omgeving van onze klanten en de opgaven waar zij voor staan veranderen. Klanten hebben steeds meer behoefte aan flexibiliteit en innovatie. Dit heeft gevolgen voor onze dienstverlening. We gaan over naar meer flexibele dienstverlening die aansluit bij de omgevingscontext van gemeenten. Dit doen we zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen. Dit vraagt een interne doorontwikkeling van ons. Meer daarover leest u onder 'Interne ontwikkelingen SCD'.

2. Goed werkgeverschap

Goed werkgeverschap is één van de speerpunten in de bedrijfsvoeringsstrategie. De rol van de lokale overheid verandert. Dat vraagt aanpassingsvermogen van organisaties. Goed werkgeverschap richt zich op het behouden en vergroten van betrokkenheid en bevoegenheid van medewerkers en op het zijn van een aantrekkelijke werkgever voor nieuwe medewerkers.

De huidige ontwikkelingen vragen flexibiliteit van medewerkers en wendbaarheid van organisaties. Wat hebben medewerkers hiervoor nodig en wat wordt er verwacht van de organisatie? Met het netwerk is dit vraagstuk vertaald naar een agenda met vier thema's:

- Inspirerend en persoonlijk leiderschap;
- Duurzame inzet op talent en drijfveren;
- Inspirerende werkplek en ICT;
- Digitale en wendbare HR systemen.

De uitvoering op basis van deze vier thema's past bij de behoefte en 'fase' van de organisatie(s).

3. Organisatie en informatie klaar voor de toekomst

De doelstelling, kaders en strategie zijn vastgelegd in het Transitieplan ICT Verandert! en is bestuurlijk vastgesteld. De volgende jaren staan in het teken van het doorvoeren van dit transitieplan.

Interne ontwikkelingen SCD

Onze organisatie werkt aan een nieuwe verhouding met onze klanten.

Zij kijken ernaar uit dat wij de volgende stap zetten: onze kennis en expertise nog strategischer inzetten en meer nabij de klant opereren, zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen. Naast standaardisering en uniformering zien klanten graag dat we oog hebben voor de verschillen tussen gemeenten en de GRD-dochters en daar naar handelen. Daarnaast verwachten zij van ons dat wij weten welke ontwikkelingen er spelen, dat wij hiervan een vertaling kunnen maken naar onze organisatie en die van onze klanten en daarover proactief adviseren.

In 2018 / 2019 heeft de commissie Deetman een advies over de toekomst van de regionale samenwerking van de Drechtstedengemeenten uitgebracht. De commissie denkt dat het goed is om een optimalisatie-opdracht te formuleren voor gemeentesecretarissen (als het gaat om de bedrijfsvoering) ten aanzien van de aansturing van het SCD. Die opdracht behelst het helder maken wat de verwachting van elke gemeente is ten aanzien van maatwerk vanuit de regio. De door het SCD ingezette ontwikkeling van de organisatie sluit aan op de rapportage van de commissie Deetman.

De ontwikkeling van de organisatie van het SCD ontwikkelt zich continu als volgt:

Hier willen we naartoe

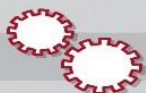
We willen werken:

- met betrokkenheid en enthousiasme
- vanuit de belangen en beleving van de klant
- met producten en diensten die daarbij blijven passen.

Daarvoor zijn 3 sporen in gang gezet:

1

Uitmuntende operatie:
werkprocessen optimaliseren

2

Klantnabijheid:
maatwerk en proactiviteit

3

Passende organisatie:
organisatie die past bij onze doelen

We maken met elkaar een **nieuwe organisatie**

Werkprocessen en professionaliteit staan centraal.

Teams

Teamleiders en medewerkers zijn zelf verantwoordelijk voor hun vakgebied en SCD-dienstverlening. Je krijgt daarvoor de ruimte, middelen en mogelijkheden.

Managementteam stuurt de organisatie als geheel, faciliteert veranderingen.

Medewerkers

krijgen meer ruimte om hun vak uit te oefenen. Je wordt gevraagd meer, of nieuwe verantwoordelijkheden te dragen, eigenaarschap te tonen en verder te kijken dan je eigen vakgebied.

Resultaat:

meer voldoening en blijere klanten

- ✓ Minder coördinatie en afstemming nodig
- ✓ Versoepeling van dienstverleningsprocessen
- ✓ Betere afstemming met de klanten

Heb je vragen?

Stel ze aan een van de teamleiders of MT-leden.

Servicecentrum
Drechtsteden

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	48.063	47.653	-410	47.475	47.328	-147	48.256	48.256	0
Mutatie reserves	0	250	250	0	147	147	0	0	0
Totaal resultaat	48.063	47.903	-160	47.475	47.475	0	48.256	48.256	0

Analyse (Bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren	S	110		110	Ja
B.	Indexering, prijsontwikkeling en loonkosten	S		1.101	-1.101	ja
C.	Huivering vastgoed Beheer en onderhoud gebouwen	S	64		64	ZW/DD
D.	Afbouw reserve ZHZ	S	147		147	nee
	<i>Subtotaal</i>		321	1.101	-781	
	Baten					
A.	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren	S		110	-110	ja
B.	Indexering, prijsontwikkeling en loonkosten	S	1.101		1.101	ja
C.	Huivering vastgoed Beheer en onderhoud gebouwen	S		64	-64	ZW/DD
	<i>Subtotaal</i>		1.101	174	928	
	Totaal baten en lasten		-781	-928	147	
D.	Mutatie reserve	S		147	-147	nee
	Geraamd resultaat		-781	-781	-	

Toelichting:**A. Wet normalisering Rechtspositie Ambtenaren**

Voor de uitvoering van de werkzaamheden rondom de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is €110.000 voor de jaren 2018 en 2019 opgenomen in begroting. Deze incidentele post komt in 2020 te vervallen.

B. Indexering, prijsontwikkeling en loonkosten

Voor de toename van de loon- en prijskosten is voor de loonkosten een prijsstijging 3,2% (€ 832.000) en voor de materiele budgetten exclusief de kapitaallasten is een prijsstijging 2,0% (€ 269.000) gehanteerd. Dit is de (nieuwe) systematiek Trap op Trap af die door de Drechtraad op 7 maart 2017 is vastgesteld. De gebruikte percentages zijn CPB-ramingen, zoals opgenomen in de septembercirculaire 2018.

C. Huisvesting Vastgoed Beheer en Onderhoud gebouwen

Het onderdeel Vastgoed Beheer en Onderhoud gebouwen van het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) is in 2017 samengevoegd met het team Gebouwbeheer van het Service Centrum Drechtsteden (SCD). Door een efficiëntere inzet van middelen kunnen de huurgelden voor extra huisvesting komen te vervallen. Dit voordeel wordt één op één in mindering gebracht op de bijdragen van de twee afnemende gemeenten, te weten Zwijndrecht en Dordrecht.

D. Afbouw reserve ZHZ

Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ in 2012 is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve zijn dan ook ter dekking van de frictie die ontstaat door de wegvallende inkomsten en de doorlopende kosten. De onttrekking van dit reserve is de afgelopen jaren steeds verder teruggebracht. De laatste onttrekking zal in 2019 plaatsvinden, en daarmee is de reserve geheel afgebouwd.

Korting gemeentelijke bijdragen

Op basis van de analyse van de positieve rekeningresultaten in voorgaande begrotingsjaren tot en met 2017 is in 2019 een korting van 2% toegepast op de gemeentelijke bijdragen aan het SCD. Deze tijdelijke korting is ook in de primaire begroting 2020 verwerkt. De veronderstelling daarbij is dat er in 2020 (en de jaren daarna) een onderschrijding zal zijn op het ICT budget, door de transitie in het kader van ICT

Verandert!. Bij de opstelling van de begroting 2021 wordt inzicht gegeven in de realisatie van de korting en de meerjarige gevolgen.

Het bedrag van de korting is in begroting 2020 gelijk gehouden aan dat in begroting 2019: € 617.000, als volgt gespecificeerd per gemeente:

Gemeente	Bedrag (x € 1.000)
Alblasserdam	33
Dordrecht	292
Hardinxveld-Giessendam	45
Hendrik Ido Ambacht	39
Papendrecht	68
Sliedrecht	50
Zwijndrecht	90
Totaal	617

Er wordt binnen ICT Verandert! gestuurd op verlaging van de ICT kosten, maar er is geen zekerheid dat die verlaging ook in deze omvang kan worden gerealiseerd. Dat risico is in de risicoparagraaf opgenomen, met een impact van € 0,3 miljoen (50% van het kortingsbedrag).

Investerings ICT

In het kader van ICT Verandert! zit het SCD in een transitiefase. Voorheen werd de aanvraag voor een ICT krediet gebaseerd op het Meerjareninvesteringsplan (MIP). Vanuit de jaarschijven 2017 en 2018 is daarvan nog circa € 6 miljoen beschikbaar.

Gelet op de transitie die ICT doormaakt wordt er voor 2020 geen krediet aangevraagd.

Mocht er aanleiding zijn in het jaarplan 2020 van "ICT verandert" om alsnog een krediet aan te vragen, dan kan bij de geactualiseerde begroting 2020 wordt meegenomen.

C. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden, Onderzoekcentrum Drechtsteden

In deze begroting zijn de onderdelen Gemeentebelastingen en Basisinformatie (GBD) en het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) samengevoegd. Beide organisaties vallen immers onder dezelfde directie en worden door één managementteam aangestuurd.

De organisaties zullen in 2020 de activiteiten voor de inrichting en het beheren van Smart Data verder vormgeven. De door u vastgestelde strategische visies geven leidraad waarlangs dit moet geschieden. De financiële vertaling van de uitvoering van de strategische visies OCD/GBD zijn al in de begroting 2018 opgenomen. Voor het OCD is in 2019 een extra structurele besparing voorzien van € 150.000. Deze is volledig in deze begroting verwerkt. Voor de GBD-activiteiten op het gebied van de ruimtelijke informatievoorziening zijn in de loop van 2018 nog wijzigingen aangebracht. Voor de ruimtelijke informatievoorziening starten dit jaar de nieuwe gesprekken over de samenwerkingsovereenkomsten.

Onverminderd het bovenstaande blijft de primaire taak van de GBD het genereren van belastingopbrengsten conform de uitgangspunten van de deelnemende gemeenten. Digitalisering van de werkprocessen (onderdeel strategische visie) en verdere ontwikkeling van de dienstverlening staan hierbij voorop.

Vanwege het niet structureel opnemen van de correctie personeelslasten ad € 200.000 in de begroting 2019 meldt GBD/OCD bij deze begroting een risico op de personeelslasten van € 200.000.

Naast de uitvoering van de strategische visie blijft het van belang de andere kerntaken van de GBD op hoog niveau en met goed resultaat uit te voeren. De positie van de GBD als betrouwbare uitvoeringsorganisatie is van belang. Daarbij gaat zij zich steeds meer ontwikkelen als een verlengstuk van de deelnemende gemeenten.

Wat willen we bereiken?

Heffing Invordering en Dienstverlening

Uitgangspunt hier is een eerlijk en transparant heffen en innen van lokale belastingen, conform de regelgeving van de deelnemende gemeenten. Dit onderdeel van GBD/OCD is verantwoordelijk voor het realiseren van lokale belastingopbrengsten in overeenstemming met de gemeentelijke begrotingen.

Kerncijfers prognose 2020

Productie	Bedrag/aantal	Afneemers
Totale te verwachten opbrengst 2020	€ 116 miljoen	5 gemeenten
Totaal aantal gecombineerde aanslagen	135.000	idem
Aantal aanmaningen	15.000	Idem
Aantal dwangbevelen	9.000	idem
Aantal automatische incasso's	840.000	Idem
Verzoeken kwijtschelding	10.500	idem

Bezwaar en Beroep

Bezwaar en beroep heroverweegt beslissingen die zijn genomen op het gebied van de lokale heffingen en de WOZ-waarden. Primair staat het waarborgen van rechtsgelijkheid van inwoners, ondernemers en instellingen. Hier worden ook signalen afgegeven voor het verbeteren van de primaire besluiten en de aanpassing van procedures.

Kerncijfers prognose 2020

Type bezwaar	Aantal	Afneemers
Heffingsbezwaren	750	5 gemeenten
Waardebezwaren	1200	idem
Bezwaren Parkeerheffingen	1800	Idem

Onderzoekcentrum Drechtsteden/Smart data Center

Het OCD/SDC is onderdeel van deze deelbegroting. Om het zelfstandige en waarde vrije karakter van dit onderdeel te onderstrepen wordt de naam en de logoering van het OCD naar buiten toe gehandhaafd.

Het OCD/SDC is een echte kennispartner binnen het netwerk. Zij werkt ondernemend en vraag gestuurd aan het geven van inzicht op relevante vraagstukken binnen de Drechtsteden. Het OCD kan snel inspelen op uiteenlopende beleidsonderwerpen en heeft een proactieve werkwijze en een signaalfunctie voor maatschappelijke ontwikkelingen. Van de producten noemen wij:

- Beleidsonderzoeken
- Klanttevredenheidsonderzoeken
- Monitoren
- Bewonerspanels
- Dashboards
- Infographics

Het OCD is ook beheerder van het Smart Data Center.

Kerncijfers prognose 2020

Activiteiten	Waardevolume	Afneemers
Basisdienstverlening	€ 703.000	7 Drechtsteden
Saldo opbrengst extra opdrachten	€ 211.000	Idem
Smart Data Center	€ 120.000	Idem

Basisregistraties, Ruimtelijke informatie en Waardebepaling (BRIW)

Dit bedrijfsonderdeel kent drie basistaken: objectenbeheer (wettelijke basisregistraties), GEO-producten en diensten (Drechtmaps, landmeetkunde, themakaarten) en het waarderen van onroerende zaken (uitvoeren Wet WOZ). Uitgangspunt daarbij is zoveel mogelijk eenmalig data verzamelen voor meervoudig gebruik in de verschillende registraties.

Kerngegevens 2020

Activiteiten	Aantal	Afnemers
BAG-mutaties	10.500	Dordt, HIA, Zwijndrecht
Raadplegingen Drechtmaps	98.000	Alle 7 gemeenten
WOZ-waarden	133.000	5 gemeenten

Procesondersteuning en Control

Bij Procesondersteuning en Control is de brede control op de bedrijfsvoering belegd. Ook de verschillende voorgeschreven administraties, de procesbeschrijvingen en het contractbeheer is hierin begrepen. Daarnaast is deze unit verantwoordelijk voor het op orde houden van de verschillende geautomatiseerde systemen en draait zij producties ten behoeve van de aanslagoplegging.

Kerncijfers 2020

Activiteiten	Aantal	7 gemeenten
Werkplekkenbeheer GBD/OCD	70	idem
Voorgeschreven P&C-producties	33	Idem
Toetsing verordeningen	35	5 gemeenten
Aanslagregels	520.000	5 gemeenten

Wat gaan wij daarvoor doen?

Bij de ontwikkeling van de strategische visies zijn ook prestatie-indicatoren benoemd die tot de voornoemde productiecijfers moeten leiden. Deze indicatoren worden periodiek in het MT van de GBD/OCD besproken en vormen de basis van de resultaatverantwoording in de twee buraps en het jaarverslag.

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Streefwaarde 2020
Belastingopbrengsten realiseren	Percentage oninbaar	Maximaal oninbaar 0,5 %*
WOZ-beschikkingen verzenden	Percentage beschikkingen	100 % totale voorraad
Aanslagen verzenden	Aantal verzonden aanslagen	100 % binnen 6 maanden na ontstaan belastingsschuld
Basisregistraties op orde	Voldoen wettelijke normering	100 %
Kwijtscheldingsverzoeken	Termijn afdoening	100 % binnen 90 dagen
Bezwaarschriften	Termijn afdoening	25 % binnen 3 maanden 100 % binnen wettelijke termijn
Actualiteit Drechtmaps	Beschikbaarheid/tijdige verwerking	100 % beschikbaar op alle werkdagen, actueel maximaal 3 maanden na signalering
Beschikbaarheid en actualiteit Basisinformatie OCD	Beschikbaar op werkdagen	Geen klachten
Inzicht trend en ontwikkelingen monitoren	Rapportagemomenten Tevredenheid	Minimaal 1 monitor per themagebied Tenminste 80 % tevredenheid
Dashboards	Aantal	Minimaal 1 per themagebied Tenminste 80 % tevredenheid
Kennisateliers	Aantal	Minimaal 3 met externe experts Opkomst 60 % van de genodigden Tevredenheid tenminste 75 %
Infographics	Percentage tevredenheid	Tenminste 75 % tevredenheid
Bewonerspanels	Aantal Tevredenheid	Minimaal 2 per gemeente Tenminste 80 % tevredenheid

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	7.998	7.749	-249	7.124	7.124	0	7.129	7.129	0
Mutatie reserves	0	164	164	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	7.998	7.913	-85	7.124	7.124	0	7.129	7.129	0

Analyse (bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Index P 3,2 % GBD/GEO	S		138		Deelnemers
A.	Index M 2,0 % GBD/GEO	S		38		Deelnemers

A.	Index P 3,2 % OCD	S		25		Allen
A.	Index M 2,0 % OCD	S		4		Allen
B.	Niet structureel P-correctie 2019 GBD	S	200			Deelnemers
	<i>Subtotaal</i>		200	205	-5	
	Baten					
B.	Lagere bijdrage GBD	S		200		Deelnemers
A.	Hogere bijdrage indexering OCD	S	29			Allen
A.	Hogere bijdrage indexering GBD	S	176			Deelnemers
	<i>Subtotaal</i>		205	200	-5	
	Resultaat		-5	-5	0	

- A. Indexering personele en materiele lasten
B. In 2019 heeft een correctie plaatsgevonden op personeelslasten. Deze is niet structureel in de begroting opgenomen. GBD/OCD meldt hier voor 2020 een risico van € 200.000

D. Bureau Drechtsteden

Wat willen we bereiken?

Het bureau van de Chief Information Officer (CIO-office) zorgt ervoor dat binnen de Drechtsteden heldere kaders zijn waarbinnen de klantorganisaties en het SCD als uitvoerende, ondersteunende organisatie samen met vertegenwoordigers vanuit het collectief van de Drechtsteden werken aan het inhoud geven aan beleid, kaders, programmering, voorbereiding van projecten en advisering op het gebied van informatisering. Onder de noemer "ICT verandert" staat de transitie van de huidige ICT organisatie de komende jaren centraal en zal dit jaar de eerste jaarschijf worden uitgewerkt en opgeleverd. De beleidsonderwerpen waarop het CIO-office acteert zijn technische en functionele architectuur, informatisering en beveiliging en het CIO-office is het aanspreekpunt voor alle informatiseringsveranderingen, -ontwikkelingen en -innovaties.

Als secretaris levert het CIO ondersteuning aan de regionale gremia: Change Advisory Board (CAB), Periodiek Informatiebeveiligings Overleg Drechtsteden (PIO-D), Informatie Platform Drechtsteden (IPD), storyboardstuurgroep en de stuurgroepen van KZA, Sourcing Strategie en Data Management. Bovendien beheert het CIO-office het Regionaal Project Portfolio (RPP).

Wat gaan wij daarvoor doen?

Een veranderende maatschappij en overheid en veranderende verhoudingen tussen beiden, vragen een nieuwe kijk op de manier waarop we omgaan met ICT. Daarom hebben het ONS-D en het PFO-middelen vastgesteld wanneer ICT voor de Drechtsteden succesvol is en waar het een bijdrage aan moet leveren. Dat heeft zes doelstellingen voor ICT opgeleverd:

1. Toegevoegde waarde leveren
2. Kwalitatief hoogwaardig
3. Efficiënt
4. Gebruiksvriendelijk
5. Wendbaar
6. Kostenflexibel

Wat betreft de prioritering van de meervoudig lokale informatieprojecten die zijn ondergebracht in het regionaal projectportfolio (RPP) is op basis van de nieuwe governance afspraken in 2017 gestart met het opzetten en inrichten van een werkwijze om ontwikkelingen vroegtijdig vorm en inhoud te geven op basis van een storyboard. Deze werkwijze sluit aan bij de behoefte van het PFO Middelen om meer lokaal maatwerk en innovatie mogelijk te maken en het regiobreed uitgesproken verlangen naar meer realisatie-/slagkracht bij vooral innovatieve ICT-projecten.

In essentie bestaat een storyboard uit drie hoofdstappen:

1. Maak je ambitie, vraag, verbetering of wat dan ook visueel inzichtelijk in een tekening en pitch deze aan een stuurgroep. De enige vragen die dan worden gesteld zijn: wat vinden je collega's ervan (is het een collectieve of een individuele ambitie) en bestaat er niet al een oplossing

hiervoor in de Drechtsteden? Bij een positief besluit van de stuurgroep gaat het storyboard door naar de volgende fase.

2. Maak de financiële-, organisatorische- en beleidsconsequenties inzichtelijk van het storyboard en kom met een dekkingsvoorstel. Wanneer de stuurgroep deze consequenties accepteert, dan gaat het storyboard door naar de volgende fase
3. Realiseren van het storyboard. In deze fase wordt niet meer gedaan aan draagvlak, maar gaat het puur om realisatiekracht.

Deze aanpak werkt tot nu toe positief uit in het bijzonder op eigenaarschap en versnelling. De aandrager van het storyboard blijft betrokken in het hele traject, voelt zich ook daadwerkelijk eigenaar hiervan en handelt daarnaar. De ervaren drempel om met ambities, ideeën of wat dan ook te komen is grotendeels weggenomen door de laagdrempeligheid van de eerste fase. Er is één stuurgroep waar de voortgang en samenhang tussen alle projecten wordt gemonitord en waar prioriteit wordt bepaald wanneer noodzakelijk.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2018			Geactualiseerde begroting 2019			Primaire begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	1.301	1.309	8	1.379	1.379	0	1.428	1.428	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	1.301	1.309	8	1.379	1.379	0	1.428	1.428	0

Analyse (bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	indexering loon- en prijsontwikkeling	S		49	-49	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>			49	-49	
	Baten					
A	indexering loon- en prijsontwikkeling	S	49		49	
	<i>Subtotaal</i>		49		49	
	Totaal baten en lasten		49	49	0	
	Mutaties reserve		0	0	0	
	Geraamd resultaat		49	49	0	

Toelichting:

A. indexering loon- en prijsontwikkeling

De budgetten van dit programma zijn aangepast met een loon (3,2%) - en prijs (2%) indexering.

3. Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Het weerstandvermogen wordt gedefinieerd als het vermogen om financiële risico's op te vangen, en bestaat uit het aanwezige eigen vermogen in de vorm van algemene reserves en bestemmingsreserves.

De Drechtraad heeft op 3 juli 2018 het nieuwe beleid voor reserves bij de GRD vastgesteld. Dat nieuwe beleid heeft als uitgangspunt dat bij de GRD geen reserves worden gevormd en aangehouden. Het vormen van weerstandvermogen vindt dan volledig plaats bij de gemeenten zelf.

Een reserve bij de GRD wordt alleen nog incidenteel, bij bijzondere omstandigheden gevormd, in de vorm van een bestemmingsreserve.

Bij de 2^e burap 2018 heeft de Drechtraad besloten een bestemmingsreserve te vormen van € 0,4 miljoen voor het programma Bereikbaarheid, onderdeel van de Groeiagenda 2030. Uitgangspunt is dat deze reserve in 2019 weer wordt opgeheven.

Algemene reserve

In 2017 zijn er invlechtungskosten geweest voor de toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam per 1 januari 2018. Van die invlechtungskosten is € 700.000 gedekt door een onttrekking aan de Algemene reserve, die daarmee een negatieve stand heeft. De afspraak is dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam de komende jaren zorgt voor de aanvulling van de Algemene reserve.

De stand van de Algemene reserve is per 31 december 2018 € 608.000 negatief. Dit is exclusief het positieve rekeningresultaat 2018 dat Hardinxveld-Giessendam toekomt, en dat wordt aangewend om de Algemene reserve aan te vullen.

Risicomanagement

In deze paragraaf zijn opgenomen risico's en kansen die een materiële invloed op de financiële positie kunnen hebben, maar onvoldoende zeker zijn om in de begroting op te nemen.

De financiële impact wordt geschat door vermenigvuldiging van de financiële omvang van het risico met de kans van optreden. Risico's met een geschatte financiële impact van minder dan € 100.000 worden niet opgenomen.

Openstaande risico's 2020

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
GRD	Vennootschapsbelasting	klein	0,1	De VPB is ingevoerd per 1-1-2016. Over 2016 is inmiddels aangifte gedaan. Naar verwachting hoeft over dat jaar geen vennootschapsbelasting te worden voldaan. Risico is dat over latere jaren wel belasting moet worden betaald.
GRD	Huisvesting	middel	0,3	Het dienstengebouw en de hellingen zijn gehuurd tot en met 2022. Dat betekent dat de afschrijvingstermijn van investeringen steeds korter wordt, wat tot hogere kapitaallasten leidt. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Verder wordt kritisch gekeken naar onderhoudsverplichtingen. Daarnaast zullen kosten moeten worden gemaakt voor de voorbereiding op de huisvesting na 2022. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.
SDD	Bestandsontwikkeling Inkomensondersteuning	klein	0,1	In de begroting is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2020. Hierbij is uitgegaan van de geprognoseerde beginstand van 1 januari 2020 van 6.220. De kans bestaat dat dit niet wordt gerealiseerd. Uitgaande van een beginstand van bijvoorbeeld 6.300 in plaats van 6.220 en een verder gelijkblijvend verloop, is er een risico van € 1,2 miljoen. Factoren die de impact beïnvloeden zijn: – herstel of verslechtering van de arbeidsmarkt; – (rijks)beleid; – conjunctuur; – instroom als gevolg van huisvesting statushouders; – mismatch tussen aangeboden vacatures en de personen in het klantenbestand.
SDD	Intensivering Participatiewet	middel	0,4	Voor 2020 is de doelstelling een uitstroom van 60 mensen. Een financieel effect van +/- € 0,8 miljoen aan lagere bijstandslasten op

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
				jaarbasis. Mocht de doelgroep meer tijd nodig hebben om werkfit te worden en dus later uit te stromen heeft dit een gevolg voor het financieel effect.
SDD	Vangnetregeling	klein	0,1	Op basis van de nu bekende informatie wordt voor het jaar 2019 een aanvraag gedaan tot een uitkering in het kader van de Vangnetregeling. Deze is in de prognose 2020 meegenomen voor €0,3 miljoen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2020 bekend worden.
SDD	WMO huishoudelijke ondersteuning	groot	0,5	Bij de Wmo huishoudelijke ondersteuning spelen een aantal zaken waarvan we verwachten dat hierdoor de uitgaven voor gemeenten zullen toenemen. Een van die dingen is de invoering van het abonnementstarief voor eigen bijdragen. Het kabinet heeft met ingang van 2019 een uniform tarief van € 17,50 per vier weken voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen in te voeren. In de begroting hebben we al rekening gehouden met een afname van de inkomsten uit eigen bijdragen. Lastiger is het om een goede inschatting te maken van de aanzuigende werking als gevolg van de lagere eigen bijdrage. Op dit moment ontbreken nog de nodige ervaringscijfers die een eventuele groei onderschrijven. Daarnaast heeft onlangs de CRvB een uitspraak gedaan inzake resultaatfinanciering bij huishoudelijke ondersteuning. De rechter oordeelde dat gemeenten in feitelijke uren moeten indiceren en niet in het te behalen resultaat. Momenteel wordt nog onderzocht wat de gevolgen zijn voor het huidige model resultaatfinanciering en de onderliggende contracten met de zorgaanbieders. Door de stijging van het aantal voorzieningen huishoudelijke ondersteuning is ook de verwachting dat de apparaatskosten als gevolg van het abonnementstarief zullen mee stijgen.
SDD	WMO begeleiding	middel	0,3	In 2018 is een aantal maatregelen genomen om de groei van de uitgaven voor Wmo Begeleiding en kortdurend verblijf te beperken. Op dit moment lijkt het dat deze maatregelen toereikend zijn om op dit programmaonderdeel binnen het beschikbare budget te blijven. Onduidelijk is nog of op langere termijn deze maatregelen stand zullen houden. Door de vergrijzing van de bevolking is de verwachting dat in de toekomst het beroep op de Wmo alleen maar verder zal toenemen.
SDD	Apparaatskosten	groot	0,8	Er is alleen maar rekening gehouden met prijsstijging bij het apparaat, terwijl bij diverse onderdelen de dienstverlening met meer dan 5-10% groeit. De aanname is dat er geen groei van het apparaat nodig is, als meer activiteiten beter geautomatiseerd worden ondersteund. De afgelopen jaren zijn veel ict innovatie echter vertraagd of nog niet uitgevoerd. Risico is daarom dat de personele capaciteit toch moet worden uitgebreid.
SDD	Grote onderdelen in het IBP die enigszins kwantificeerbaar zijn, worden apart als risico/kans opgenomen. Andere (kleinere) onderdelen zijn hier opgenomen als totaalrisico. Dit zijn: - kosten regierol gemeenten instroom beschermingsbewind - effect maatregelen duurzaamheid op kosten minimabeleid - extra kosten nieuwe inburgeringsprogramma (2020)	middel	0,5	In het Interbestuurlijk Programma (IBP) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk is een groot aantal ambities afgesproken waarvoor het Rijk geen /onvoldoende extra geld beschikbaar stelt. Deze moeten dus uit eigen middelen van de gemeenten (groei gemeentefonds/acces) betaald worden. Het IBP is door de VNG goedgekeurd onder voorbehoud dat er een oplossing komt voor de financiële tekorten. Via diverse kanalen wordt getracht de concept-afspraken in het IBP aan te passen. De extra kosten bij de SDD/GRD zullen zich bij de begroting en bestuursrapportages vertalen naar een extra gemeentelijke bijdrage. Gemeenten kunnen besluiten om deze te dekken uit de extra groei van het gemeentefonds (acces), zoals in het IBP is bedacht. De extra groei van het acces is voor de Drechtsteden ongeveer € 3 miljoen in 2018 tot € 34 miljoen in 2022. Uiteraard is deze ruimte niet alleen noodzakelijk voor overschrijdingen binnen het sociaal domein.
SDD	Bedrijfsvoering	middel	0,1	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. Risico is dat de kosten die hiermee zijn gemoeid niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.
SDD	Impact Visie Sociaal Domein	zeer groot	0,3	In 2019 wordt de nieuwe visie (meerjarenraming) Sociaal Domein opgesteld. De implementatie van deze visie zal tot extra eenmalige kosten leiden (frictiekosten).
SCD	Korting gemeentelijke bijdragen	middel	0,3	De bijdragen van de gemeenten zijn met 2% verlaagd, totaal €617.000 (zie pagina 27/28). De verwachting is dat hiertegenover een overschrijding van het ICT budget komt te staan. Risico is dat de overschrijding in die omvang uitblijft.

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
SCD	Zaak en Archief systeem	groot	0,2	Het nieuwe pakket Klant, zaak en archief systeem leidt mogelijk tot veranderende beheerlasten bij de invoering (ICT beheer, DIV beheer, onderhoudskosten pakket). Naast beheerlasten is het proces tot invoering van het nieuwe systeem een risico voor de bedrijfsvoering. Om dit risico te beheersen wordt een implementatievoorstel opgesteld.
GBD	Loonkosten	groot	0,2	De gemiddelde loonkosten van GBD/OCD liggen boven de norm waarmee het budget is bepaald. Er is een risico dat de realisatie hoger uitvalt dan dat budget.
Totaal			4,2	

Openstaande positieve risico's (kansen) 2020

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
SDD	macrobudget inkomensondersteuning	klein	0,3	De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft een aanbeveling gedaan om, als er sprake is van een collectieve overschrijding op basis van een nacalculatie, het macrobudget te corrigeren. Voor 2020 is er een geprognoseerd tekort van € 3,4 miljoen.
SCD	Openstaande vordering	klein	0,1	Er is een openstaande vordering naar aanleiding van de rechtszaak van € 500.000. In hoger beroep eind 2018 is het vonnis bekrachtigd. Dit risico is nog steeds aanwezig, omdat cassatie bij de hoge raad nog steeds mogelijk is. Ondertussen zijn wel een aantal acties ingezet om het geld daadwerkelijk in handen te krijgen. Zo is er conservatoire beslag gelegd en is e.e.a. voor gelegd aan de (fraude) verzekeraar.
Totaal			0,4	

Risico's meerjarenraming sociaal domein 2021-2024

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
SDD	WMO	groot	in 2021 € 1,4 miljoen, oplopend naar € 5,0 miljoen in 2023	In de meerjarenbegroting 2021 - 2023 is rekening gehouden met constante prijzen ten opzichte van 2020 van zorg die klanten afnemen. Er is een aanzienlijke kans dat de werkelijke prijzen meerjarig hoger zijn, omdat complexere zorg wordt gevraagd als gevolg van vergrijzing en mensen die met zorg langer thuis wonen. Deze prijsstijging is nu niet in de begroting verwerkt.
Totaal			1,4 – 5,0	

Financiële kengetallen

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Netto schuldquote	3%	4%	3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	3%	4%	3%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De schuldenlast van de GRD is laag.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het eigen vermogen van GRD is nihil, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtname van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. GRD heeft geen structurele exploitatieruimte.

De geprognosticeerde balans en de raming van het EMU-saldo zijn opgenomen in bijlage C.

3.2 Bedrijfsvoering

De GRD maakt onderdeel uit van het organisatienetwerk Drechtsteden. Voor de Drechtstedengemeenten en de GRD is de manier van werken over de organisatiegrenzen heen veel belangrijker dan de structuur zelf. Op grond van de gedeelde visie op het werken in de Drechtsteden zetten we de komende tijd verdere stappen in het intensiever samenwerken. Dit gebeurt vanuit de gedachte dat een deel van het ambtelijk werk het beste vanuit de lokale gemeenten georganiseerd kan worden en dat daarnaast verschillende samenwerkingsvormen beschikbaar zijn binnen het netwerk. Binnen ons netwerk kennen we 'poolen' (capaciteit uitwisselen en het werk doen samen vanuit de lokale organisaties), 'hosten' (de medewerker voor bepaalde taken bijbrengen binnen één van de gemeenten) en 'regionaal clusteren' (de medewerkers voor bepaalde taken bijbrengen binnen onze GRD-organisatie). Vanuit deze gedachte van het organisatienetwerk Drechtsteden vullen wij als GRD onze opgave zo effectief en efficiënt mogelijk in.

Onze dochterbedrijven werken zowel voor als achter de schermen, namens de gemeenten. Zodat de gemeenten zich kunnen richten op hun kerntaken, zoals het zorgen voor een goede woon-, werk- en leefomgeving voor de inwoners. Samen met de gemeenten proberen wij ons werk zo slim mogelijk uit te voeren, tegen zo laag mogelijke kosten.

De ontwikkeling van de bedrijfsvoering bij de individuele GRD-dochters is opgenomen bij de beschrijving van het desbetreffende organisatie-onderdeel.

Personeelsformatie

	Begroting 2019 (in fte)	Begroting 2020 (in fte)
Bureau Drechtsteden	40,2	40,2
Regiogriffie	2,9	2,9
Sociale Dienst Drechtsteden	379,9	379,9
Ingenieursbureau Drechtsteden	39,0	39,0
Servicecentrum Drechtsteden	354,8	355,1
Gemeentebelastingen, Onderzoekcentrum Drechtsteden	67,3	67,3
Totaal	884,1	884,4

3.3 Financiering

In juli 2018 heeft de Drechttraad het vernieuwde financieringsstatuut vastgesteld.

In het financieringsstatuut zijn de doelstellingen van de financiële functie aangegeven en uitgewerkt:

- beheersen, beperken en spreiden van financiële risico's;
- zorgdragen voor effectief en efficiënt kas- en saldobeleid;
- zorgdragen voor een goed relatiebeleid;
- opereren binnen de kaders zoals die zijn gesteld in de wet Fido;
- realiseren van gedegen informatiestromen.

Financiële risico's

Renterisico's kunnen worden onderscheiden in het renterisico van de vlottende schuld en dat van de vaste schuld. In de Wet Fido is een norm gesteld voor het maximum bedrag waarvoor kortlopende financieringsmiddelen, met een looptijd korter dan één jaar, aangetrokken mogen worden. Deze norm, de

kasgeldlimiet, bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming. Voor 2020 is de kasgeldlimiet derhalve 8,2% van € 327 miljoen, dat is € 26,8 miljoen.

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. OM dat te bereiken moet het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal van de GRD bedraagt € 327 miljoen waardoor de norm voor de GRD gelijk is aan € 65 miljoen. In 2020 wordt een geldlening van € 10 miljoen afgelost. Die lening heeft een rentepercentage van 0,5. Verwachting is dat in 2020 een nieuwe lening wordt afgesloten voor hetzelfde bedrag en hetzelfde rentepercentage.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er risico dat wordt gelopen op verstrekte leningen en uitgezette beleggingen. Deze risico's worden door de Wet Fido ingeperkt door middel van te stellen voorwaarden aan marktpartijen en financiële producten. Het is de verwachting dat de GR Drechtsteden in 2020 geen overtollige liquide middelen zal uitzetten en/of leningen zal verstrekken.

Kasbeheer

De treasuryfunctie kasbeheer zorgt voor een efficiënte inrichting van de bankrekeningstructuur en maakt gebruik van de verschillende betaalinstrumenten. Op basis van een korte liquiditeitsplanning worden de liquiditeiten beheerd, waarbij met kasgeld en deposito's het saldo naar nul wordt gestuurd.

Financieringskosten

De financieringskosten worden mede bepaald door de rentetypische looptijd en de beschikbaarheid van de leningen. Mogelijkheden voor alternatieve financiering worden onderzocht indien die tot lagere financieringskosten kunnen leiden. Van belang is dat de marktpartijen waar leningen worden opgenomen maatschappelijk aanvaard zijn.

Relatiebeheer

Het relatiebeheer heeft betrekking op het onderhouden van marktrelaties met banken en financiële instellingen, en is van belang om ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat decentrale overheden een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist mogen houden, het zogenaamde drempelbedrag. Voor 2020 bedraagt het drempelbedrag € 2,5 miljoen.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

De Drechtstraad heeft in de vergadering van juli 2018 de herziene notitie activeren en afschrijvingen vastgesteld. In de notitie is vastgesteld wanneer activa worden gevormd en op welke wijze afschrijvingen plaatsvinden en met welke termijnen.

GR Drechtsteden heeft kapitaalgoederen in de vorm van een investering in de kantoorpanden die worden gebruikt voor huisvesting van Bureau Drechtsteden, Sociale Dienst, Ingenieursbureau, en Servicecentrum.

GRD heeft met de eigenaar, de gemeente Dordrecht, een huurcontract afgesloten voor de periode van 15 jaar. Voor de kantoorpanden is in 2009 een MeerjarenOnderhoudsPlan (MOP) opgesteld op basis waarvan preventief onderhoud zal plaatsvinden en de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen worden vastgesteld en beheerd. Uit de MOP blijkt een schommeling in de jaarlijkse kosten van preventief onderhoud. De fluctuaties in die kosten blijken echter beperkt. Er is dan ook geen reden een onderhoudsvoorziening in te stellen.

De jaarlijkse kapitaal- en onderhoudslasten worden op basis van het aantal vierkante meters omgeslagen naar de gebruikers van de panden, en zijn dus opgenomen in de begrotingsonderdelen van desbetreffende GRD-dochters.

Daarnaast heeft de GRD ICT-activa. Het Servicecentrum exploiteert de regionale ICT-infrastructuur en stelt deze beschikbaar aan de deelnemende gemeenten en andere klantorganisaties. De jaarlijkse kapitaals- en onderhoudslasten zijn in het begrotingsprogramma van het SCD verwerkt.

Verder heeft de GRD activa in de vorm van investering in de gebouwinrichting, zoals meubilair, en in software bij onder andere de Sociale Dienst en bij het Ingenieursbureau.

3.5 Verbonden partijen

1. Breedband Drechtsteden

In 2004 is Stichting Breedband Drechtsteden (SBD) opgericht, met als doelstelling: "het in eigendom verwerven en doen beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Dordrecht". Door deze eigen infrastructuur werd beoogd een basis voor samenwerking, synergie, innovatie en kostenefficiëntie te leggen. In 2006 is Bureau Drechtsteden (destijds nog de subregio Drechtsteden binnen Zuid-Holland Zuid) als deelnemer aan de stichting toegetreden, met een lening van € 350.000.

In 2011 is een nieuwe structuur gekozen die professioneler en slagvaardiger is. De SBD is omgevormd tot een stichting administratiekantoor (STAK) die de certificaten van aandelen beheert van de Breedband Drechtsteden Groep BV, met daaronder uitvoering BV's. GRD heeft ruim 6% van de certificaten van aandelen.

2. InnovationQuarter

In 2016 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van het Participatiefonds van InnovationQuarter met een bedrag van € 500.000. InnovationQuarter B.V. is de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. InnovationQuarter financiert vernieuwende en snelgroeiende bedrijven, assisteert buitenlandse ondernemingen bij het vestigen in Zuid-Holland en organiseert samenwerking tussen innovatieve ondernemers, kennisinstellingen en de overheid.

3. Stroomlijn

Het Drechtstedenbestuur heeft in 2015 besloten tot een andere organisatie van het doelgroepenvervoer. De regie op het vervoer is per 2017 in publiek beheer genomen door een mobiliteitsplatform op te richten. De uitvoering van het vervoer is separaat aanbesteed. Door de regie op het vervoer via een publiek mobiliteitsplatform te organiseren, worden de organisatorische schotten tussen de afzonderlijke groepen cliënten en wettelijke grondslagen weggenomen. De vervoersvraag van kwetsbare burgers kan hierdoor meer individueel en gedifferentieerd worden beantwoord. Het mobiliteitsplatform kan namelijk verschillende vervoersmodaliteiten aanbieden, zodat de burger naar behoeften en mogelijkheden kan worden geholpen. Niet enkel het vervoer, maar juist de mobiliteit van de doelgroep kan op deze manier centraal worden gesteld.

Om de publieke regiefunctie uit te kunnen oefenen, is in 2016 – conform het besluit van de Drechtraad van 6 september 2016 – een aparte entiteit opgericht: Stroomlijn BV. De doelstelling van deze BV luidt: "Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, alsmede het op efficiënte wijze daaraan uitvoering geven".

Per 1 januari 2017 voert Stroomlijn de regie op het Wmo-dagbestedingsvervoer en het Wsw-vervoer. Per 1 februari 2017 wordt tevens het Wmo-vraagafhankelijk vervoer (Drechthopper) door Stroomlijn aangestuurd.

De GRD heeft 100 % van de aandelen; de nominale waarde is € 1. Daarnaast heeft de GRD een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen.

4. Baanbrekend Detacheren B.V.

De Drechtraad heeft op 6 februari 2018 besloten om deel te nemen aan een BV:

- welke ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen);
- waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.

Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren B.V. ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit B.V. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap.

Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen:

- Inkomsten uit detacheringen
- Ontvangsten uit Loonkostensubsidie
- Inkomsten uit een dienstverleningsovereenkomst met de GRD

In 2018 zijn (nog) geen operationele activiteiten ontplooid.

4. Financiële begroting

4.1 Overhead

Op basis van de nieuwe bepaling in het BBV wordt in de financiële begroting de post overhead afzonderlijk opgenomen. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt (bedragen x € 1.000):

Begrotingsprogramma	lasten	baten
Beleid en bestuur	2.253	0
Sociale Dienst	18.842	0
Bedrijfsvoering		
Ingenieursbureau	1.900	0
Servicecentrum	48.256	48.256
Gemeentebelastingen	2.000	0
Bureau Drechtsteden	1.428	1.428
Totaal	74.679	49.684

De lasten zijn bepaald conform de notitie overhead van de commissie BBV (juli 2016).

4.2 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit het algemene renteresultaat. Met ingang van 2018 is de rekenrente gedaald van 3% naar 1% in 2018. Het renteresultaat wordt daardoor geraamd op 0.

(Bedragen x € 1.000)

Begroting 201			Begroting 2020			Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo			
0	0	0	0	0	0	0	0	0

De financieringsbehoefte in 2020 bedraagt € 20 miljoen, voor vaste activa, en investeringen tijdens het boekjaar. Voor € 10 miljoen is een 5 jaars lening afgesloten met een rentepercentage van 0,5. De overige € 10 miljoen wordt gefinancierd met kort geld, en een geschat rentepercentage van 1,0. De totale geraamde rentelasten bedragen daarmee € 150.000.

4.3 Recapitulatie programmabegroting (bedragen x € 1.000)

Programma		Realisatie 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten										
	Beleid en Bestuur	7.128	9.459	2.331	5.950	8.014	2.064	5.514	7.767	2.253
	Sociale Dienst Drechtsteden	226.269	244.526	18.257	228.625	247.094	18.469	235.167	254.009	18.842
	Bedrijfsvoering	12.662	16.832	4.170	12.534	15.124	2.590	11.229	15.129	3.900
	Overhead	75.205	49.349	-25.856	71.977	48.707	-23.270	74.679	49.684	-24.995
	Algemene dekkingsmiddelen	29	29	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten en lasten		321.293	320.195	-1.098	319.086	318.939	-147	326.589	326.589	0
Mutaties reserve										
	Beleid en Bestuur	400	207	-193	0	0	0	0	0	0
	Sociale Dienst Drechtsteden	0	1.306	1.306	0	0	0	0	0	0
	Bedrijfsvoering	366	414	48	0	0	0	0	0	0
	Overhead	0	0	0	0	147	147	0	0	0
	Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserve		766	1.927	1.161	0	147	147	0	0	0
Resultaat										
	Beleid en Bestuur	7.528	9.666	2.138	5.950	8.014	2.064	5.514	7.767	2.253
	Sociale Dienst Drechtsteden	226.269	245.832	19.563	228.625	247.094	18.469	235.167	254.009	18.842
	Bedrijfsvoering	13.028	17.246	4.218	12.534	15.124	2.590	11.229	15.129	3.900
	Overhead	75.205	49.349	-25.856	71.977	48.854	-23.123	74.679	49.684	-24.995
	Algemene dekkingsmiddelen	29	29	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat		322.057	322.120	63	319.086	319.086	0	326.589	326.589	0

Incidentele baten en lasten

De saldi van de meerjarenramingen worden niet beïnvloed door incidentele baten en lasten.

Incidentele lasten worden daarbij steeds gedekt door overeenkomstige incidentele baten.

In de primaire begroting 2020 zijn geen incidentele mutaties van reserves opgenomen.

4.4 Verdeelsleutels

Voor de bijdragen van de gemeenten in de kosten van de GRD-onderdelen worden de volgende verdeelsleutels gehanteerd:

Programma	Verdeelsleutel begroting 2020
Bureau Drechtsteden	
Algemene inwonerbijdrage, Groeiagenda	Inwoneraantal per 1 juli 2018
Regionaal Platform Verkeersveiligheid	Inwoneraantal per 1 juli 2018
Waterbus	Gemeentefonds uitkeringsjaar 2018
Walstroom	Inwoneraantal per 1 juli 2018
Regiogriffie	Inwoneraantal per 1 juli 2018
Sociale Dienst Drechtsteden	
Werk & Inkomen	
Participatie	Participatiebudget uit de integratie-uitkering sociaal domein*
WSW	WSW-budget uit de integratie-uitkering sociaal domein
Inkomensondersteuning	Rijksbudget
Minimabeleid	
Kinderopvang	Voorcalculatie per gemeente
Minimabeleid	5-jaars voortschrijdend gemiddelde WWB-klantaantallen
Maatwerkvoorziening inkomenssteun	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein*
WMO	
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente
Hulpmiddelen, Vervoer	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding en kortdurend verblijf	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein*
Schuldhelpbemiddeling	Voorcalculatie per gemeente
Apparaatskosten	
WMO – huishoudelijke verzorging	Voorcalculatie per gemeente
WMO - 2015	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein*
Overig	5-jaars voortschrijdend gemiddelde WWB-klantaantallen
Ingenieursbureau Drechtsteden	Afgenomen diensten
Service Centrum Drechtsteden	
Basispakket	Verrekensystematiek
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	Aantal aanslagregels 2018
Onderzoekcentrum Drechtsteden	Inwoneraantal per 1 juli 2018
Algemene dekkingsmiddelen	Inwoneraantal per 1 juli 2018

* de verdeelsleutel is gebaseerd op de beschikbare Rijksmiddelen volgens de circulaire september 2018 van het Gemeentefonds.

Inwoneraantallen

De inwoneraantallen zijn als volgt (bron CBS):

Gemeente	Aantal inwoners per 1-7-2016	Aantal inwoners per 1-7-2017	Aantal inwoners per 1-7-2018
Alblasserdam	19.984	20.009	20.022
Dordrecht	118.549	118.406	118.289
Hardinxveld-Giessendam	17.820	17.935	17.906
Hendrik Ido Ambacht	29.593	30.239	30.820
Papendrecht	32.227	32.309	32.319
Sliedrecht	24.995	25.023	25.043
Zwijndrecht	44.435	44.432	44.662
Totaal	287.603	288.353	289.061

5. VASTSTELLING

Dagelijks bestuur

Als ontwerpbegroting vastgesteld door het dagelijks bestuur op 3 april 2019.

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

De secretaris,

De voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. A.W. Kolff

Algemeen bestuur

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden op 2 juli 2019.

De regiogriffier,

De voorzitter,

mr. J. Heijmans

mr. A.W. Kolff

Bijlage A: Bijdragen per gemeente (Bedragen x € 1.000)

		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Slidrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bureau Drechtsteden									
	Groeiaagenda	201	1.187	180	309	324	251	448	2.900
	Regionaal Platform Verkeersveiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0
	Waterbus	40	403	32	50	65	56	102	750
	Walstroom	5	32	5	8	9	7	12	77
	Beleid en bestuur	250	1.479	224	385	404	313	558	3.613
	CIO office	89	526	80	137	144	111	199	1.286
	Totaal Bureau Drechtsteden	586	3.626	521	889	945	738	1.320	8.626
Regiogriffie		30	175	26	46	48	37	66	427
Sociale Dienst Drechtsteden									
Werk en Inkomen									
	Participatie	425	7.422	164	245	690	737	1.653	11.336
	Individuele studietoelage	3	265	7	22	30	33	76	436
	Impuls statushouders	51	296	25	74	81	63	112	702
	WSW	1.222	17.981	-	867	1.705	2.114	3.204	27.093
	Inkomensondersteuning, rijksvergoeding	4.841	53.633	2.271	4.878	7.378	6.739	15.718	95.459
	Inkomensondersteuning, bijdrage aan tekort	139	1.899	62	129	231	197	468	3.125
Minimabeleid									
	Minimabeleid	303	4.129	134	280	501	429	1.017	6.793
	Bewindvoering	159	2.164	70	147	263	225	533	3.560
	Kinderopvang	1	15	0	1	2	2	4	25
	Preventief budgetbeheer	7	91	3	6	11	9	22	150
	Maatwerkvoorz. Inkomenssteun	139	960	119	163	225	233	350	2.190
WMO									
	Huishoudelijke ondersteuning	1.199	7.821	913	1.173	1.593	1.375	2.812	16.886
	Hulpmiddelen	221	1.414	173	311	421	240	781	3.561
	Collectief vervoer	396	2.999	360	499	690	644	1.151	6.739
	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.716	11.841	1.463	2.014	2.778	2.877	4.314	27.003
	Overheveling budget maatwerkvoorzieningen inkomenssteun	180	1.250	155	213	293	303	456	2.850
Budgetadvies en schuldbemiddeling									
	Schuldhelpverlening	5	73	2	5	9	8	18	120
Apparaats- en uitvoeringskosten									
	Apparaatslasten	1.799	22.672	897	1.720	2.962	2.607	5.814	38.469
	WMO Beschermd wonen	-	841	-	-	-	-	-	841
	Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	12.806	137.766	6.818	12.747	19.863	18.834	38.503	247.338
Servicecentrum Drechtsteden									
	Basispakket	1.769	14.996	2.327	1.997	3.544	2.520	4.568	31.721
	2% korting	-33	-292	-45	-39	-68	-50	-90	-617
	Plus- en additioneel pakket		2.440	219				398	3.058
Gemeentebelastingen Drechtsteden									
	Belastingactiviteiten	-	2.305	-	447	387	404	759	4.302
	GEO-activiteiten	13	1.119	-	126	31	17	67	1.373
	Basispakket onderzoekcentrum	62	365	55	95	100	77	138	893
	Totaal	15.233	162.501	9.921	16.308	24.850	22.578	45.729	297.121

Bijlage B: Begroting en meerjarenraming naar taakvelden (bedragen x € 1.000)

Programma	Begroting 2020			Raming 2021			Raming 2022			Raming 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Taakveld												
Beleid en Bestuur												
0.1 Bestuur	3.414	3.414	0	3.414	3.414	0	3.414	3.414	0	3.414	3.414	0
0.4 Overhead	825	825	0	825	825	0	825	825	0	825	825	0
2.1 Verkeer en vervoer	500	500	0	500	500	0	500	500	0	500	500	0
2.5 Openbaar vervoer	750	750	0	750	750	0	750	750	0	750	750	0
3.1 Economie	1.300	1.300	0	1.300	1.300	0	1.300	1.300	0	1.300	1.300	0
7.4 Milieubeheer	377	377	0	377	377	0	377	377	0	377	377	0
8.1 Ruimtelijke ordening	300	300	0	300	300	0	300	300	0	300	300	0
8.3 Wonen en bouwen	300	300	0	300	300	0	300	300	0	300	300	0
Totaal Beleid en Bestuur	7.767	7.767	0	7.767	7.767	0	7.767	7.767	0	7.767	7.767	0
Sociale Dienst Drechtsteden												
0.4 Overhead	18.842	0	-18.842	18.842	0	-18.842	18.842	0	-18.842	18.842	0	-18.842
6.3 Inkomensregelingen	120.501	126.464	5.963	123.610	129.573	5.963	127.134	133.097	5.963	130.465	136.428	5.963
6.4 Begeleide participatie	29.073	29.334	261	28.142	28.403	261	27.252	27.513	261	26.437	26.698	261
6.5 Arbeidsparticipatie	15.922	22.374	6.452	16.011	22.463	6.452	16.268	22.720	6.452	16.525	22.977	6.452
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	4.605	5.206	601	4.681	5.282	601	4.759	5.360	601	4.839	5.440	601
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	64.554	69.790	5.236	65.665	70.901	5.236	66.802	72.038	5.236	67.963	73.199	5.236
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	512	841	329	512	841	329	512	841	329	512	841	329
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	254.009	254.009	0	257.463	257.463	0	261.569	261.569	0	265.583	265.583	0
Bedrijfsvoering												
0.1 Bestuur	794	1.104	310	794	1.104	310	794	1.104	310	794	1.104	310
0.4 Overhead	53.584	49.684	-3.900	53.584	49.684	-3.900	53.584	49.684	-3.900	53.584	49.684	-3.900
2.1 Verkeer en vervoer	6.100	8.000	1.900	6.100	8.000	1.900	6.100	8.000	1.900	6.100	8.000	1.900
0.61 OZB woningen	303	421	118	303	421	118	303	421	118	303	421	118
0.62 OZB niet woningen	1.212	1.684	472	1.212	1.684	472	1.212	1.684	472	1.212	1.684	472
0.63 Parkeerbelasting	122	170	48	122	170	48	122	170	48	122	170	48
0.64 Belastingen overig	76	106	30	76	106	30	76	106	30	76	106	30
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	5	7	2	5	7	2	5	7	2	5	7	2
7.2 Riolering	975	1.355	380	975	1.355	380	975	1.355	380	975	1.355	380
7.4 Afval	655	910	255	655	910	255	655	910	255	655	910	255
8.1 Ruimtelijke ordening	988	1.373	385	988	1.373	385	988	1.373	385	988	1.373	385
Totaal Bedrijfsvoering	64.813	64.813	0	64.813	64.813	0	64.813	64.813	0	64.813	64.813	0
Algemene dekkingsmiddelen												
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	326.589	326.589	0	330.043	330.043	0	334.149	334.149	0	338.163	338.163	0

Bijlage C: Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Geprognosticeerde balans					
bedragen x € 1.000		Ultimo			
		2020	2021	2022	2023
Activa					
Vaste activa		14,0	13,0	12,0	11,0
Vlottende activa		40,0	40,0	40,0	40,0
Totaal Activa		54,0	53,0	52,0	51,0
Passiva					
Eigen vermogen		0,0	0,0	0,0	0,0
Voorzieningen		3,0	3,0	3,0	3,0
Vaste schulden		10,0	10,0	10,0	10,0
Vlottende passiva		41,0	40,0	39,0	38,0
Totaal passiva		54,0	53,0	52,0	51,0

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV,	0	0	0	0	0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	0	0	0	0	0
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	0	0	0	0
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord					
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0
Baten bouwgrondexploitatie:	0	0	0	0	0
Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord					
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0
Lasten imv transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	0	0	0	0	0

Bijlage D: Beleidsindicatoren

In onderstaande tabel staan de realisatiegegevens weergegeven per beleidsindicator uit taakveld 6. Deze gegevens zijn afkomstig van de site www.waarstaatjegemeente.nl en betreffen realisatie cijfers zoals deze in januari 2019 bekend zijn. De gegevens van waarstaatmijngemeente.nl worden periodiek bijgewerkt.

Beleidsindicatoren Taakveld 6. Sociaal domein			Peildatum	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	HI-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
21	Banen	# banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar	2017	710,4	705,8	710,4	449,4	681,8	954,9	650,8
24	Netto arbeidsparticipatie	% van der werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	2018	67	66,3	67	71,3	72,2	69	69,1
26	Werkloze jongeren	% werkloze jongeren in de gemeente	2015	0,31	1,23	0,31	0,42	0,38	0,49	0,86
27	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 1.000 inwoners van 18-65 jaar	2018	16,2	55,6	16,2	20	28,5	33,3	40,8
28	Lopende re-integratievoorzieningen	# per 10.000 inw. van 15-64 jaar	2018	30	1800	30	140	190	180	430
32	Cliënten met een maatwerk-arrangement WMO	aantal per 10.000 inwoners	2016	490	440	490	210	290	330	360

Bijlage E. Risicotabel per gemeente (bedragen x € 1 miljoen)

		impact	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	sleutel
Risico										
GRD	Vennootschapsbelasting	0,10	0,01	0,04	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	inwoners
GRD	Huisvesting	0,30	0,02	0,12	0,02	0,03	0,03	0,03	0,05	inwoners
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	0,10	0,00	0,06	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	klanten
SDD	Intensivering Participatiewet	0,40	0,02	0,24	0,01	0,02	0,03	0,03	0,06	klanten
SDD	Vangnetregeling	0,10	0,00	0,06	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	klanten
SDD	WMO huishoudelijke ondersteuning	0,50	0,04	0,23	0,03	0,03	0,05	0,04	0,08	bijdrage
SDD	WMO begeleiding	0,30	0,02	0,13	0,02	0,02	0,03	0,03	0,05	bijdrage
SDD	Apparaatskosten	0,80	0,04	0,49	0,02	0,03	0,06	0,05	0,12	bijdrage
SDD	IBP	0,50	0,03	0,28	0,01	0,03	0,04	0,04	0,08	bijdrage
SDD	Bedrijfsvoering	0,10	0,00	0,06	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	bijdrage
SDD	Visie Sociaal Domein	0,30	0,02	0,17	0,01	0,02	0,02	0,02	0,05	bijdrage
SCD	Korting gemeentelijke bijdrage	0,30	0,02	0,14	0,02	0,02	0,03	0,02	0,04	bijdrage
SCD	Zaak en Archiefsysteem	0,20	0,01	0,09	0,01	0,01	0,02	0,02	0,03	bijdrage
GBD	Loonkosten	0,20	0,00	0,11	0,00	0,02	0,02	0,02	0,04	bijdrage
Totaal		4,20	0,22	2,23	0,16	0,25	0,37	0,32	0,65	
Kans										
SDD	Macrobudget inkomensondersteuning	0,30	0,01	0,18	0,01	0,01	0,02	0,02	0,04	klanten
SCD	Openstaande vordering	0,10	0,01	0,05	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	bijdrage
Totaal		0,40	0,02	0,23	0,01	0,02	0,03	0,03	0,06	